

DRUGAČIJI

ŠKOLSKI LIST II. GIMNAZIJE | SPLIT, SIJEČANJ 2019., GODINA II.

**Tema broja:
GENERACIJA Z**

**Pametni, iskreni,
povodljivi i – depresivni?**

INTERVJU:

**Krankšvester / Ivica Puljak /
Toma Bašić / i mnogi drugi...**

Sunčica Klarić, 4. a

Riječ urednice

Drugačiji. Što je to što nas čini drugačijima? Je li to modni ili glazbeni izričaj, hobiji, sport koji treniramo? Što god bilo, mi to volimo. Ovaj časopis nadahnut je učenicima naše škole, splitske II. gimnazije. Neki od njih na prvi su pogled isti, ali ispod površine kriju se prava lica. Biti kao i svi ostali potpuno je dosadno. Kao što bi naš omiljeni duo Krankšvester rekao: „Živimo u eri gdje je biti drugačiji dobro i poželjno.“ Naravno, biti jedinstven i poseban ne znači da morate promijeniti svoj glazbeni i modni ukus, naprotiv! Tajna je da budete svoji. Ponekad će vam se činiti da to nije dovoljno, ali vjerujte mi, biti svoj izrazito je važno jer tako se razlikujemo od drugih. Tada smo DRUGAČIJI! Generacija Z, uživajte u čitanju lista kao što smo mi uživali stvarajući ga!

Vaša urednica

Impresum: Nakladnik: II. gimnazija, Split | **Za nakladnika:** Ivanka Kovačević, ravnateljica | **Lektorica:** Magdalena Mrčela, prof. | **Urednica:** Sunčica Klarić, 4. a | **Novinarska družina:** Lara Baković, Damira Bočina, Lidia Božanić, Jere Čović, Nikolina Dominović, Nikolina Grizelj, Lana Ivanovski, Lara Janjić, Sunčica Klarić, Laura Kovačević, Lea Lozančić, Dragica Lozina, Tina Ljubić, Ivo Pivčević, Magda Profaca, Duje Šaran, Vlatka Antonia Tolj | **Voditeljica novinarske družine:** Magdalena Mrčela, prof. | **Ilustracije:** Katarina Misir i Tina Mucić

Sadržaj

Budi hrabar, budi svoj, budi drugačiji!	3
Nikada se nećemo vratiti na stari način prehrane jer nema razloga za to!	4
Pametni, iskreni, povodljivi i – depresivni?	7
Naša maturantica o životu u splitskom učeničkom domu: Još uvijek čekamo kvalitetniju prehranu i potpunu ravnopravnost mladića i djevojaka!	8
Bullying i cyberbullying – rastuća zla novoga doba	10
U raljama anksioznosti	11
Poremećaji u prehrani – znamo li dovoljno?	12
Stres, pretjerivanje ili depresija?	13
Toma Bašić: Sport mora biti odabir i uživanje, a ne izlika u školi	14
Idemo na marš!	16
Propadanje prirode nije tuđi problem	17
S ekskurzija se kući nose najslađa prijateljstva i najljepše uspomene	18
Jezičari nikad ne miruju!	20
Ivica Puljak: Ako svijet budemo gradili na humanosti, razumu i znanosti, budućnost će biti sjajna!	22
Sjajni pokusi naših učenika na Festivalu znanosti	24
Kreativna kombinacija umjetnosti i matematike	25
Marin Katušić: Dobar novinar postaje se radom i učenjem, a ne završetkom studija novinarstva	26
Glumci i novinari za pamćenje!	28
Foto-grupa oduševila izložbom o vodama	29
Sportska ili jezična gimnazija?	30
Humanost, zajedništvo i divne tradicije koje traju već godinama	32
Naša čarobna večer	34
Đana i Laura: Baviti ćemo se glazbom, ali upitno je može li se od toga živjeti	38
Poslušajte što vam Azija želi reći!	39
Krankšvester: Glazba ljudi koji misle da imaju nešto za „prenijeti“ nama je najdosadnija	40
Profesor Bošnjak: Naš je zbor jedinstven u Hrvatskoj	42
Božićni koncert – tradicija koja spaja srca	43
Rosie Kugli: Ulepšano pisanje o tinejdžerskoj stvarnosti osuđeno je na propast pjesnički kutak	44
Odabrali smo svoje favorite!	46
Sven Adam Ewin prisilio nas je da čitamo pjesme, a ne pjesnika	48
	50

Budi hrabar, budi svoj, budi drugačiji!

Autor: Jere Čović, 2. d

Ilustracija: Tina Mucić, 4. a

Društvo u kojem većina ima iste cipele – opasno je društvo. Upravo mi sami živimo u takvom društvu, potpuno nesvjesni njegova postojanja. Karakterno smo slabi, ako naš karakter uopće postoji. Nemamo snage oduprijeti se nego gutamo sve što nam se servira, ne pomišljajući na nešto drugačije. Jer onaj koji misli različito biva etiketiran potpuno pogrešno i bačen na marginu našeg nesretnog društva s koje je povratak gotovo nemoguć. Umjesto da se sve više otvaramo, mi smo sve zatvoreniji, u kavezu crnila i neprihvatanja. Svatko tko nije identičan prijatnija je, svatko tko se usudi iskočiti iz rutine biva odveden pred sud gdje mu sude svi, samo ne oni koji bi trebali.

Osvrnemo li se oko sebe, pronaći ćemo ljude koji se boje iskočiti iz mase u strahu od osude. Svi se mi bojimo, svi smo u strahu. Pokušavamo stati uz bok najnaprednijim društvima svijeta, a nismo ni svjesni da smo ponekad sami prepreka napretku. Sami sebi neprijatelji, ratujemo protiv sebe i uvijek iznova kapi-

tuliramo. Nemamo vlastito mišljenje nego kao papige ponavljamo riječi dežurnih dušobrižnika, kuneći se da su to naše riječi, bojeći se iznijeti vlastita promišljanja. Naše društvo postaje crna mrlja u kojem i najmanja bijela točkica u kratkom vremenu postaje siva i naposljetku crna, stapajući se s masom. Tro-mi smo, flegmatični i depresivni. Uvijek nam je kriv netko drugi, uvijek se pozivamo na druge i gledamo tuđa dvorišta. Umjesto da izidemo iz tih dvorišta, zatvaramo se i postajemo sve tamniji. Postajemo dio opasne mase u kojoj mozak programiramo prema drugima, a ne prema sebi.

U adolescenciji, najvažnijoj fazi razvoja naše osobnosti, moramo bježati od mase. Trebamo se osloboditi kaveza koji nam se nameću. Imati hrabrosti biti drugačiji. Makar bili i osuđeni, uvijek se treba sjetiti činjenice da smo krenuli vlastitim putem. I neka naše najveće bogatstvo bude upravo naša različitost. Jer prestane li biti raznolikosti, prestat će biti i nas.

Nikada se nećemo vratiti na stari način prehrane jer nema razloga za to!

Autorice: Sunčica Klarić i Magda Profaca, 4. a

U posljednjih nekoliko godina fenomen veganstva proširio se diljem svijeta. Možemo pronaći veganske alternative u dućanima, vidjeti zagovaratelje veganstva na televiziji i na internetu, pročitati zanimljive recepte, a mi smo saznali da imamo i nekoliko ponosnih vegana u našoj školi. Odlučili smo ih pitati pitanja koja su nas zanimala iz perspektive osoba koje se tek upoznaju s tim načinom života, a oni su nam ljubazno predstavili svoj novi način prehrane, ali i života.

Sudjeluju: Lucija Borić (4. a), Bruno Jakobljević (4. a), Antea Bule (3. e), Marija Bilobrk (3. e) i Tanja Marinović (3. e)

Kako ste dobili ideju o veganstvu i kako ste se educirali o toj temi?

LUCIJA: Razmišljala sam o veganstvu još i u osnov-

noj školi, ali tada nisam bila dovoljno informirana da započnem s takvom prehranom. Tražila sam informacije po internetu i u knjigama i konzultirala sam se s liječnicom. To mi je zaista pomoglo da polako, ali sigurno uđem u svijet veganstva, a da pritom nemam osjećaj da išta gubim.

TANJA: Ja sam zapravo odmalena bila upoznata s pojmom vegetarijanstva jer su mi pradjed i prabaka vodili taj način prehrane. Nakon nekog vremena počela sam se zanimati za veganstvo i istraživati o tome jer bih se uvijek osjećala krivom jedući meso. Životinje su važan dio moga djetinjstva i imam veliku ljubav prema njima pa sam polako prestala jesti meso. Nekoliko mi je dokumentaraca i filmova otvorilo oči prema ovom načinu prehrane.

ANTEA: S veganstvom sam također bila upoznata još od osnovnoškolskih dana. Prvi sam put čula o tome od majčine kolegice. Dolazila bi nam u posjetu i pričala da je probala raznovrsne namirnice. Zaintrigirao me taj način prehrane jer nikada nisam bila veliki ljubitelj mesnih proizvoda, a ni kao dijete nisam pila mlijeko. Privuklo me to što se radi o vrlo zdravom načinu prehrane, ukusnom, punom izbora, a ne šteti životinjama. Iako mi roditelji isprva nisu dopustili taj način prehrane, nakon što sam pogledala film „What the health?“, bila sam sigurna da je veganstvo za mene najbolji stil života.

BRUNO: Prva ideja o veganstvu došla mi je na pa-

met kada sam pogledao nekoliko videa o klaonicama. Tada sam se zapitao želim li ja plaćati da se nevine životinje ubijaju. Počeo sam istraživati o veganstvu i je li to uopće zdrav način prehrane. Bio sam zabrinut zbog zdravlja i saznao da je veganstvo zdravije jer smanjuje rizik od brojnih smrtonosnih bolesti. Odlučio sam postati veganom daljnjim gledanjem videa, filmova i dokumentaraca.

MARIJA: Znala sam za veganstvo dosta dugo jer mi teta radi u veganskom fast foodu, ali tek sam se čvrsto odlučila za to nakon gledanja dokumentarca „What the health“ i govora aktivista Garyja Yourovskog na Antein savjet, a uz to sam pogledala i razna videa na YouTubeu i pročitala mnogo članaka.

Kako vam izgledaju dnevni obroci?

MARIJA: Ujutro najčešće pojedem zobenu kašu s nekim voćem, naprimjer bananom ili jabukom, dodam razne sjemenke, cimet, maslac od kikirikija itd. Za ručak skuham žitaricu poput kvinoje, proso ili rižu s povrćem, na primjer brokulom, blitvom ili mrkvom, a uz to dodam i tofu ili soja odreske, ovisi koje imam. Za međuobrok jedem voće, bademe ili crnu vegansku čokoladu. Za večeru pojedem ono što ostane od ručka, a ponekad ispečem batat, pripremim slanetak ili napravim sendvič s veganskim sirom ili humusom. Za meso i mliječne proizvode postoje zamjene koje koristim svaki dan, poput sejtana i već navedenih tofua i soje, kao i bademovo, sojino i zobeno mlijeko. Uvijek se mogu i napraviti razni veganski kolači koji su jednako ukusni.

Mislite li da u Splitu postoji dovoljan broj veganskih opcija prehrane?

LUCIJA: Vidim da veganstvo postaje sve veći „trend“ i da se sve više stvaraju veganske opcije i restorani,

što je veliki plus i odmak od dosadnih salata. Smatram da je Split po tome pitanju na jako dobrom putu.

TANJA: Po mome mišljenju ima dovoljno opcija da ne ostaneš gladan. Naravno, bilo bi bolje da ih ima više.

Mislite li da ljudi postaju veganima zbog trenda ili uistinu žele pomoći životinjama?

TANJA: Želim vjerovati da ljudi žele pomoći životinjama, ali velika većina postaje veganima da bi bila u trendu. Uzmimo za primjer gluten. Mnogo je ljudi počelo govoriti da su osjetljivi na gluten kada zapravo paze na liniju. Nije loše pripaziti na izgled svoga tijela, ali gluten nije dokazano loš. Nervira me što je sada svaki proizvod, bilo on uistinu s glutenom ili bez, označen kao „gluten free“ proizvod. Mnogi postaju vegani samo zbog dijete, samo čekam da i na neki mesni proizvod stave da je veganski samo da zavaraju ljude...

Jesu li vas roditelji odmah podržali u odluci da postanete vegani?

LUCIJA: Kada sam počela s ovim načinom ishrane, bilo mi je jako važno dobiti podršku od majke, ali čuti i mišljenje liječnice. Obje su me u potpunosti podržale, a kako često kuham, prijatelji imaju mogućnosti isprobati razna jela.

TANJA: Većinom su svi dobro reagirali jer su shvatili da nisam tipičan vegan koji će nametati drugima svoj način prehrane. Roditelji su mi bili skeptični i bio je dogovor da ako se razbolim, prestajem s ovom prehranom. Najveću podršku dobivam od bake i očuha koji su počeli konzumirati manje životinjskih proizvoda.

Pametni, iskreni, povodljivi i – depresivni?

Piše: Lidia Božanić, 4. e

U anketi koju smo proveli na uzorku od 100 učenika naše škole bavili smo se pitanjima koja se nameću generaciji Z, ali i njihovim roditeljima i profesorima.

Generacija Z – skupina mladih koju je teško svesti pod zajednički nazivnik. Oko njihova su se imena lomila koplja, a posljednje slovo abecede pobijedilo je u utrci za opis post-milenijalaca, no oko godišta skupine koja će preuzeti svijet još se nismo dogovorili. Od 1995. do 2000? Iza 1998? Do 2009? Kako god bilo, ova po mnogočemu posebna generacija učenika zasigurno pripada toj generaciji.

Samo 22% njih smatra da će njihova generacija biti uspješnija od prethodnih, dok je neodlučnih 42%.

Visokih 53% uvjeren je da imaju više obveza od starijih generacija, a sukladno tome 54% izjavljuje da imaju manje slobodnoga vremena.

Zabrinjavajuće, ali iskreno – 64% današnjih učenika smatra da su lošijega zdravlja i neaktivniji od starijih generacija. Još je alarmantnije što čak 72% njih smatra da su depresivniji od svojih prethodnika.

Bez tabua o porocima – 57% smatra da njihovi vršnjaci konzumiraju više cigareta, alkohola i droge od milenijalaca i starijih. Samo 8% misli da su uspješniji od njih u ljubavnim vezama, 62% uvjeren je da nisu, uz 31% neodlučnih. Za kraj brojčane statistike 53% učenika priznaje da su manje politički i društveno aktivni od svojih prethodnika.

Sljedeće su tvrdnje učenici dopunjavali svojim odgovorima i stavovima. Donosimo neke od najzanimljivijih i najčešćih odgovora.

Najvećim problemom svoje generacije smatram: ovisnost o društvenim mrežama, lijenost, zaglupljenost zbog tehnologije, previše obveza, depresiju, kopiranje drugih, nedruštvenost

Da mogu nešto promijeniti među svojim vršnjacima, to bi bilo: komunikacija, više odgovornosti, manje povodljivosti, više društvenog života, manje diskrimi-

nacije, bolje raspolaganje vremenom

Smatram da se društvo prema nama odnosi: omlađavajuće, normalno, kako zaslužimo, sebično, bezosjećajno, kao da smo manje sposobni

Smatram da se roditelji prema nama odnose: dobro, pretolerantno, prema zaslugama, skeptično, nemarno zbog prezauzetosti

Smatram da je u mojoj generaciji najpozitivnije: povezanost, informiranost, smanjivanje nasilja, obrazovanost, prijateljstvo

Smatram da je naš najveći porok: internet, društvene mreže, cigarete, alkohol, žene

U vezi s našom budućnošću osjećam: nelagodu, da nećemo naći posao nakon završenog fakulteta, da ćemo se sami uništiti, da neće doći do promjena na bolje, blagu zabrinutost, da ćemo se snaći

Smatram da je naše školstvo: zahtjevno, neorganizirano, zaostalo, monotono, nepravedno

Prikupljeni rezultati dokazali su ono o čemu nema spora – generacija Z nema dlake na jeziku. Ona otvoreno kritizira društvene anomalije, ne šteti ni samu sebe, no njihova ih društvena (ne)aktivnost priječi u ostvarivanju boljih rezultata. Svjesni su svojih poroka, prije svega ovisnosti o društvenim mrežama koje često diktiraju njihovo ponašanje, no pametno koriste svoje informatičke vještine i poznavanje jezika. Svjesni su asocijalnosti koja se, paradoksalno, kod većine nameće kao posljedica virtualnih društvenih života. Nisu optimistični u ljubavnim odnosima i u budućnosti, ali ipak ćemo to pripisati samokritičnosti i citirati jednoga od nas: „Snaći ćemo se.“ Društvo nas često sputava, ponekad se sputamo i sami, ali moramo pronaći snagu za rušenje barijera i stvaranje boljšeg svijeta. Nadamo se da će rezultati ove ankete potaknuti na razmišljanje i djelovanje, pogotovo među onima koji imaju moć da nešto promijene. Vodimo se izjavom M. Gandhija: „Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu!“

Koje biste nam dokumentarce, filmove i knjige preporučili kao dio edukacije o veganstvu?

BRUNO: Dokumentarci koji su mi pomogli u istraživanju o prehrani i pronalaženju svog načina života su: „Best Speech You Will Ever Hear“ – Gary Yourofsky, „What The Health?“ (istražuje znanstvenu stranu veganske dijeta) i „Earthlings“ (raspravlja o etičkim razlozima veganstva). Preporučio bih i knjigu „How Not To Die“.

ANTEA: Pogledala sam nekoliko filmova, ali ovaj bih svima preporučila: „Vegan 2017“ i kratki dokumentarac „Seaspiracy“. Film „Vegan 2017“ govori o porastu veganstva u 2017. godini, a potonji dokumentarac govori o oceanu i morskim bićima.

Mislite li da prelazak na ovu dijetu može utjecati na zdravlje?

LUCIJA: Zapravo, zdravlje je jedan od glavnih razloga zašto sam prešla na ovaj način prehrane. Mislim da mi je ovo jedna od najboljih odluka u životu.

MARIJA: Itekako smatram da može pomoći jer su upravo meso i mliječni proizvodi glavni uzročnici dijabetesa, kolesterola i raznih drugih bolesti.

Mislite li da biste se ikada mogli vratiti na stari način prehrane?

BRUNO: Mislim da se nikada ne bih mogao vratiti na stari način prehrane. Razlog tomu je taj da

se osjećam bolje nego ikada i znam da radim dobru stvar jer sprječavam smrt nevinih bića, pomažem pri očuvanju okoliša i poboljšavam svoje zdravlje.

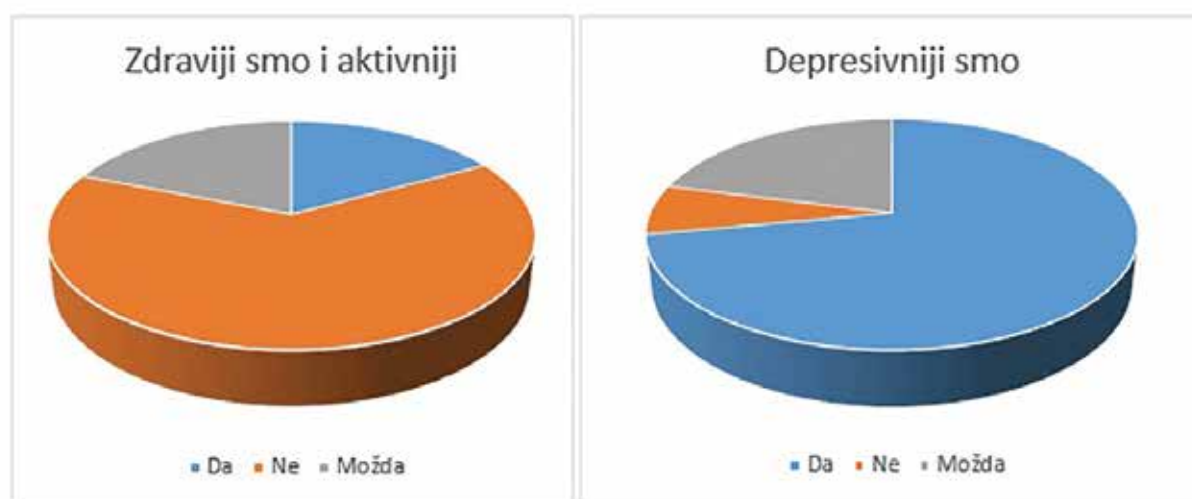
ANTEA: Ne bih se nikad mogla vratiti na stari način prehrane i svi mi uvijek govore da je to samo faza, ali znam da nije. To što uvijek svi govore da ćeš imati kušnje je laž jer kad netko kraj tebe jede pizzu ili sladoled koji si ti volio jesti, odmah dobiješ slike svega što znaš o podrijetlu te hrane.

MARIJA: Nikada se ne bih niti ću se ikada vratiti na stari način prehrane jer smatram da, kad se jednom upustiš u to i informiraš o svemu što se događa u industriji proizvodnje mesa i ostalih životinjskih proizvoda, nema razloga za povratak.

Mislite li da postoje ekstremisti kada je u pitanju prehrana?

BRUNO: Smatram da postoje ljudi koji pretjeruju u prehrani i previše si toga brane, ali veganstvo nije ni blizu te razine.

ANTEA: Znam da ih ima, pogotovo ljudi koji pretjeruju sa „zdravim alternativama“, dakle koji jedu samo voće i povrće, od čega čovjek ne može živjeti. Treba jesti proteine i masti. Naravno, ne treba pretjerivati kao osobe koje jedu samo meso, nego pronaći nekakav balans. Smatram da to svatko može pronaći u veganskoj prehrani jer je najzdravija opcija za nas i za naš svijet, pogotovo jer nikoga ne ubijamo.

Naša maturantica o životu u splitskom učeničkom domu: Još uvijek čekamo kvalitetniju prehranu i potpunu ravnopravnost mladića i djevojaka!

Autorica: Magda Profaca, 4. a

Većina naših učenika nakon škole odlazi u toplo i poznato okruženje svojih obiteljskih domova. Međutim, ima i onih koji žive toliko daleko da je učenički dom jedino rješenje da pohađaju željenu školu. Kako izgleda njihov život u domu, organizacija vremena i prilagodba često teškim uvjetima – u razgovoru nam je otkrila naša maturantica Julia.

Koliko si dugo u školskom domu i kako bi ukratko opisala njegovo funkcioniranje?

Ovo mi je već četvrta godina u domu, troje nas je u sobi i podijeljeni smo u dvije odgojne skupine, a svaku kontrolira jedna odgajateljica koja pazi da dolazimo na vrijeme i prati naše stanje u školi.

Koji su, po tvome mišljenju, najbolji i najgori aspekti doma?

Najbolji bi definitivno bila prijateljstva koja sam stekla, a najgori kuhinja zato što smatram da bi se u našu prehranu trebalo unijeti više raznolikosti, pogotovo voća i povrća.

Što misliš o ideji da se srednjoškolci i studenti mišaju u sobama? Može li tada doći do većih nesuglasica?

Što se tiče razlike u godinama, tu ne vidim nikakav problem. Zna biti nesuglasica, ali u mom slučaju uglavnom s njihove strane. Zadnjih godina imala sam cimerice koje su pohađale fakultet i one su stvarale više problema. Sve u svemu mislim da je izvedivo ako se poštuju kompromisi i dogovori.

Kakvi su muško-ženski odnosi, postoji li razlika u tome kako se odgajatelji ponašaju prema oba spola?

Uglavnom sva pravila vrijede jednako za sve, osim što momci smiju biti vani do 22 sata, a cure se mogu vratiti najdalje u 21:45. Školski dom u kojem ja živim prije je bio samo muški dom, zbog čega postoji sedam katova na kojima se oni nalaze, a cure žive na nadograđena dva kata. Mi imamo zasebna kupatila u sobama jer je naš dio noviji, dok momci imaju jedno po katu. Curama je dopušteno da odu na katove gdje su oni, ali obratno nije dopušteno jer, navodno, djevojke mogu biti neprimjereno odjevene, iako nikada nije došlo do takvog slučaja.

Smatraš li da odgajatelji pružaju dovoljno potpo-

re učenicima, pogotovo onima kojima se teško prilagoditi bez roditelja?

U tom području nemam nikakve primjedbe, vidljivo je da se trude da svima bude što ugodnije. Iz osobnog iskustva znam da bi me uvijek pitali o novim prijateljima i pazili jesam li se dobro uklopila.

Nedavno je objavljen članak o lošem stanju hrane u domu. Što misliš o odgovoru ravnatelja? Misliš li da će se nešto promijeniti što se tiče higijene kuhinje i kuharica?

Pročitala sam oba članka i smatram da ravnateljev odgovor nije potpuno istinit jer se sjećam slučaja gdje se jedan kolega žalio na hranu, zbog čega je skoro dobio opomenu. Mislim da je ravnatelj najveći krivac jer svi djelatnici rade onako kako im se kaže pa bi svaka primjedba trebala ići direktno ravnatelju.

Jesi li svjesna više primjera u kojima su učenici bili suočeni s lošim uvjetima u domu?

Najgori dio definitivno bi bila prehrana jer je jednolična, nikada se ništa ne mi-

jenja. Problem je i hladnoća jer postoji pravilo da se temperatura mora spustiti do određenog stupnja da bi se moglo upaliti grijanje. Tada također nastaje problem jer se ne grije cijeli dan, nego naprimjer od 8 do 10 ujutro pa od 18 do 21 sat navečer. Sobe su malene, moramo ih prozračiti otvaranjem prozora, a zbog toga je, naravno, hladno. Bilo bi mi logično da ih tada smijemo ugrijati, bez obzira na doba dana.

Jesi li primijetila promjenu kod učenika nakon objave članka i videa u kojem su prikazane domske žitarice s kukcima? Misliš li da će sada lakše doći do pobune ako se slična situacija ponovi?

Naišla sam na više učenika koji su pogledali video i svi s kojima sam pričala slažu se da hitno treba doći do promjene, ali sve ovisi od osobe do osobe što se tiče budućih situacija.

Smatraš li da je vrijeme za obnovu doma i ljudi koji su njegovu čelu? Što bi bio prvi korak prema boljem i sigurnijem smještaju?

Mislim da je jedini problem ravnatelj. Trebali bi se slušati učenici i njihove želje, a ne da ih se zanemaruje i sluša samo na kratak period.

Ilustracija: Tina Mucić, 4. a.

Bullying i cyberbullying – rastuća zla novoga doba

Autorica: Vlatka Antonia Tolj, 4. a

Bullying je općenit naziv za nasilje nad drugom osobom, a cyberbullying ili virtualno zlostavljanje oblik je zlostavljanja preko interneta. U današnje vrijeme sve je češći jer većina mladih koristi društvene mreže i različite internetske stranice. Najčešće je riječ o vršnjacima koji vrijeđaju jedni druge putem društvenih mreža.

Poznato je da djeca čak koriste i tuđi identitet za izradu lažnih profila gdje tada objavljuju različite neprimjerene fotografije. Takozvano zlostavljanje ne znači samo da nekoga vrijeđate, već podrazumijeva i samo dosađivanje nekome preko poruka i sličnih mehanizama. Objavljivanje ružnih i uvredljivih komentara može nekome trajno uništiti samopouzdanje, a nije ni način za rješavanje rasprava. Zsigurno je teško primiti loš komentar, a posebno ako takve objavljujemo javno.

„Stalking“ nečijeg profila i upad u njegovu privatnost također je oblik nasilja. Nitko od nas nije napravio profil na Instagramu ili Facebooku da bi nas netko vrijeđao i omalovažavao. Zamislite kakvu bol to donosi, čak i poznatima! „Hejtanje“ njihovih slika ili omalovažavanje i uspoređivanje s drugima često izaziva užasne posljedice. Svatko je od nas savršen onakav kakav je, a ako imate potrebu preispitivati nekoga drugoga, gdje to dovodi vas? Slavni

pjevači, glumci ili youtuberi stalno se suočavaju s komentarima za svaki svoj pokret i stalno su pod povećalom javnosti. Zsigurno nije lako živjeti kada te netko sputava na takav način, ali unatoč tome, oni su pronašli način za izboriti se za sebe. Svatko ima neke slabosti i mane i one se definitivno ne bi smjele javno izrugivati, ali ako se takve stvari dogode, važno je ne dopustiti da vas gurnu u beznade i tugu. Takvi komentari mogu doći jedino od onih koji se ne mogu suočiti s vlastitim kompleksima.

Ne biste smjeli pridavati važnost neutemeljenim uvredama. Shvaćam da je ovo lakše reći nego učiniti, ali nikad ne podcjenjujete moć ignoriranja. Krenete li u rat s takvima, možete vječno nizati komentare koji nikome neće ništa značiti. Smatram da je skrivanje iza ekrana, s maskom anonimnosti, pomalo jadan potez. Normalno je da nas ponekad zanima kakav trač o drugima i ne mislim da je to loše. Ali kada već krenete tipkati ružne stvari o nečijim životima, pokušajte sebe zamisliti u toj poziciji. Kako biste se vi ponašali? Svi mi imamo mane i nedostatke i to je sasvim prirodno, rođeni smo posebni, drugačiji. Trebate voljeti različitost i kod sebe i kod drugih ljudi.

KAKO PREPOZNATI BULLYING?

- Važno je shvatiti kako povremene šale vaših kolega i prijatelja nisu nasilje, ali prelazi li netko tu granicu, možda biste se trebali posavjetovati s nekim.
- **PONAVLJANO VRIJEĐANJE:** Prelazi li nečije ponašanje granicu šale i igre, vrijeđaju li vas te riječi? Bole li vas te riječi kao fizički udarci?
- **FIZIČKO NASILJE:** Zaigrano gurkanje ili maltretiranje? Postoji razlika.
- **SEKSUALNO NASILJE:** Vrijeđa li netko vašu seksualnost, seksualnu orijentaciju ili čak više od toga?
- **PSIHIČKO NASILJE:** Prvo ste to olako shvaćali, ali sada vas to dotiče i dovodi do preispitivanja sebe i svojih ideala? Imaju li nečije riječi toliki utjecaj na vas da sami sebe omalovažavate?
- **PRIMJEĆUJETE LI NASILJE NAD DRUGIMA?** Vaš se kolega u klupi osjeća usamljeno i bezvrijedno zbog nekoga drugoga.

KAKO SE SUOČITI S NASILNIKOM?

- **BITI ŽRTVA NIJE SRAMOTNO, NE UČINITI NIŠTA JE!** Pokušajte objasniti tim osobama da vas vrijeđa njihovo ponašanje, ne dovodeći sebe u opasnost od novog „napada“. Ne suprotstavljajte se pokušavajući nekoga izazvati ili odmjeravati snage s njima.
- **IGNORIRANJE JE MOŽDA OPCIJA, ALI NE RJEŠENJE!** Pokušali ste se ne osvrutati na riječi nasilnika, ali on ne prestaje? Sada se i njegovi prijatelji uključuju u naše nasilje? Druga opcija, pokušaj ignoriranja uspijeva vam, ali te iste riječi sada su upućene nekoj novoj žrtvi? Znači da niste „izliječili“ problem već ste ga odgodili.
- **POMOĆ:** Riječi ponekad bole i više od djela. Doživjeli ste na vlastitoj koži kako je biti nečija igračka za liječenje frustracija. Učinite nešto za sebe. Pokušajte s razgovorom s roditeljima, profesorima ili nekim stručnim. Shvatite to na ovaj način, osoba koja je nasilna prema vama možda samo reflektira ponašanje koje je doživjela. Ponekad žrtva postaje krivac.
- **Ne budite dio začaranog kruga. Stavite točku na to.**

U raljama anksioznosti

Autorica: Tina Ljubić, 4. a

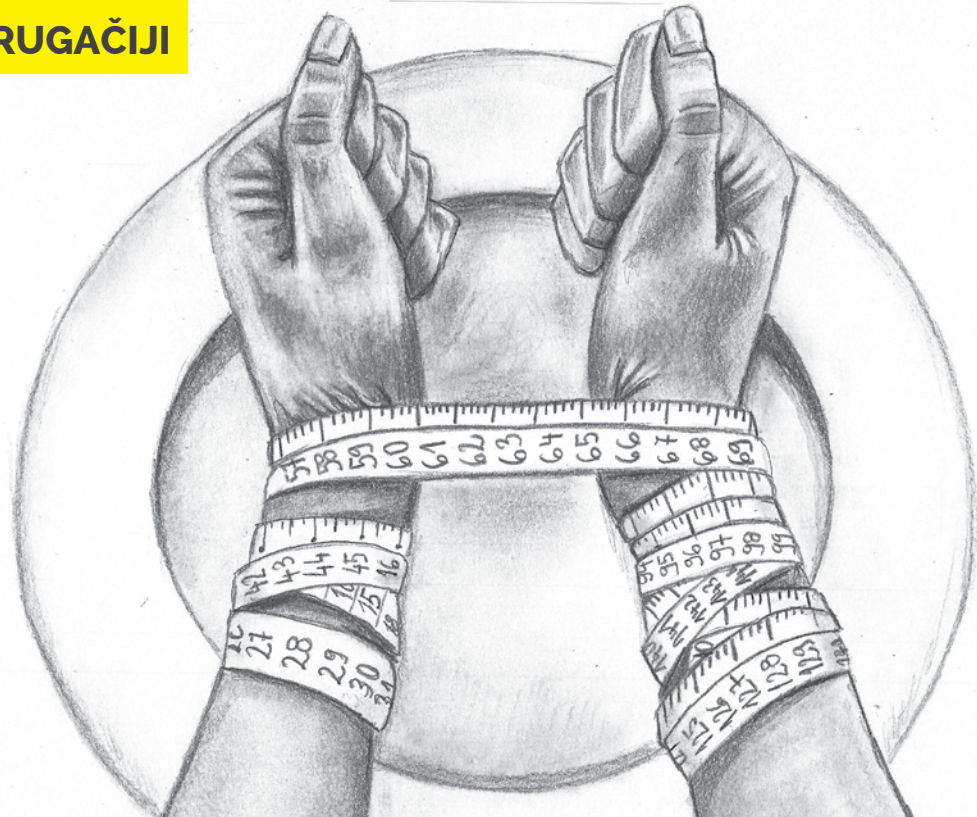
Tjeskoba je stanje unutarnje panike, straha i izrazite nervoze iz često neobjašnjivog razloga. Javlja se najčešće u tinejdžerskim godinama i karakterističnija je za žene. Jedan od primjera je vožnja autobusom: odjedanput se osoba počne osjećati zagušeno, pod pritiskom i tako kreće napad panike, praktički ničim izazvan. Ljudi koji boluju od anksioznosti često ne mogu zaspati tri do četiri sata nakon što legnu jer im srce ubrzano tuče i osjećaju se nelagodno u vlastitoj koži. Drugi simptomi su i nagle reakcije, niska razina strpljenja, niska koncentracija, a na poslijetku i to da osoba često pretpostavi najgori mogući ishod situacije. U glavi zamisli najcrnji scenarij, iako ništa ne ukazuje da bi se to moglo dogoditi. Uzmimo kao primjer prosječan školski razred. Anksioznost bi mogla potaknuti učenika da razmišlja da će mu se, ako iziđe pred ploču, svi smijati i osramotiti ga. To je složena vrsta pritiska koji sprječava ljude da rade ono što uistinu žele jer ih koči neobjašnjiv strah. Ishod česte tjeskobe u pojedinim je situacijama i depresija, a od tjelesnih simptoma ističu se ubrzano lupanje srca, stezanje u prsima i slično.

Liječenje

Liječenje anksioznosti kompleksno je pitanje jer se radi o vrsti stresa i teško je pogoditi pravilne metode za sprječavanje osjećaja tjeskobe. Problem je kod liječenja antibioticima taj da je tijekom njihove upotrebe s vremenom potrebna sve veća doza da bi se održao isti rezultat, što često stvara ovisnost i tako za sobom povlači novi problem. Druga metoda je, naravno, psihoterapija kojom se pokušavaju kontrolirati i djelomično suzbiti napadaji i općenito razmišljanja o najgorim mogućim ishodima. To se dosad pokazao kao najučinkovitiji način.

Ilustracija: Tina Mucić, 4. a.

Poremećaji u prehrani – znamo li dovoljno?

Autorica: Lea Lozančić, 3. f

Iako je većina nas čula samo za anoreksiju i bulimiju, danas se susrećemo s mnogim drugim poremećajima u prehrani, a neki su od njih ortoreksija, manoreksija i nearlyreksija.

Svi smo upoznati s anoreksijom, no jesmo li zaista svjesni opasnosti te bolesti? Započinje tako što stvorimo iskrivljenu sliku o svojem tijelu te se počnemo izgladnjivati. Posljedice mogu biti strašne. U iscrpljujućoj borbi s poremećajem ljudi često upadnu u depresiju te izgube kontrolu nad vlastitim životom. Mnogi ne žele priznati da imaju anoreksiju, sve dok ne postane vidljiva svima ostalima. Zbog toga, osim liječenja boljom prehranom, oboljele osobe moraju proći i psihoterapiju.

Bulimija je poremećaj u prehrani povezan sa psihom. Za razliku od anoreksije, bulimičari se ne izgladnjuju već se prejedaju kako bi povratili pojedenu hranu. Tako dobiju privremen osjećaj sitosti, a tijelo ne dobiva potrebne nutrijente. Dolazi do gubitka težine i opće slabosti, a liječenje je slično kao kod anoreksije – kontrola nad prehranom i psihičkim stanjem pacijenta.

Ortoreksija je relativno nepoznat poremećaj koji nije sličan prethodnima jer nije utemeljen na strahovima i kompleksima. Radi se o vrsti opsesije za zdravom hranom. Ako panično izbjegavate hranu koja sadrži

umjetne boje, arome, pesticide, konzervanse i puštate da preuzme kontrolu nad vašim jedenjem, moguće je da i vi patite od ove opsesije.

Manoreksija je poremećaj koji se dobije konzumacijom proteina radi izgradnje mišićne mase. Uravnotežena proteinska prehrana ne podrazumijeva konzumaciju proteina kojoj je jedini (kratkoročni) cilj dobivanje mišićne mase.

Nearlyreksija je drugačija od ostalih bolesti jer se osobe pogođene tim poremećajem izgladnjuju, no nisu nikad ni site. Jako je bitno brinuti o zdravoj prehrani, no neki su ljudi to preozbiljno shvatili i doveli do ekstrema. Na temelju njihova izgleda nitko neće uočiti problem – te ga osobe same trebaju shvatiti. Ako svaki dan jedete samo salate, voće i vodu vaš će se želudac postupno smanjivati te ni ova bolest nije bezopasna.

Ako ste se pronašli u nekom od ovih poremećaja, obavezno se konzultirajte s liječnikom jer to je prvi korak u rješavanju problema s prehranom koje mnogi zataškavaju. Nije sramota priznati problem ako ga imamo, a podrška okoline zasigurno neće izostati.

Ilustracija: Tina Mucić, 4. a.

Ilustracija: Tina Mucić, 4. a.

Stres, pretjerivanje ili depresija?

Autorica: Lana Ivanovski, 4. a

Kako depresija i bipolarni poremećaj utječu na pogođene i znamo li prepoznati simptome prije no što bude prekasno?

Depresija

Jedan od pet poremećaja raspoloženja koji se sve češće vidi u današnjem svijetu je depresija. Može se opisati kao tuga koja nikada ne prestaje i popraćena je mnogim nuspojavama. Dr. sc. Ljubomir Hotujac sugerira da obratite pažnju na ove simptome kada sumnjate da netko u vašem okruženju pati od ove teško izlječive i mučne mentalne bolesti: depresivno raspoloženje, gubitak osjećaja zadovoljstva, gubitak snage i energije, javljanje osjećaja neodređenog straha (anksioznost), osjećaj krivnje, gubitak volje za životom, razmišljanje o samoubojstvu i pokušaji samoubojstva. Čim primijetite promjenu raspoloženja na, trebali biste razmisliti što ih uzrokuje i otkriti je li možda u pitanju depresija ili nešto manje ozbiljno. Naime, ljudi koje pate od depresije imaju osjećaj duboke neobjašnjive emocionalne boli koja se zadržava unatoč svim vanjskim čimbenicima. Također, većina misli da je nemoguće vratiti staru osobu koja je nekoć stanovala u njihovom tijelu, osjećate se kao stranac u vlastitoj koži. Dok neki prelako puštaju suze na vidjelo, drugima se to čini kao najteži zadatak s kojim su se suočili. Vrijedi spomenuti i da je depresija nekada popraćena zloupotrebom različitih opijata i velikom količinom anksioznosti. Često se dogodi da su nuspojave tjelesne, kao primjerice promjene apetita, poremećaji spavanja, kronična iscrpljenost, poteškoće s koncentracijom, agitacija ili monotonost. Tretmani su razni, od različitih vrsta terapije i lijekova, sve do elektrokonvulzivne terapije koja se manje koristi. Mnoga istraživanja pokazuju da je depresija zahvatila približno 260 milijuna ljudi u jednoj godini. Što se tiče sprječavanja, razgovaranje s bliskim ljudima u teškim situacijama prvi je i najbitniji korak. Izražavanje

vlastitih osjećaja prvi je način prevencije teške i neugodne duševne bolesti. Pozitivno stanje uma jedna je od bitnijih stavki koju bi svatko trebao primjenjivati. Gledanje na svjetliju stranu raznih teških trenutaka i micanje od potencijalne „mračne rupe“ negativnih misli o sebi ili svijetu teško je, ali izvedivo ako postane rutina. Ako primijetite da se netko u vašem krugu muči s nekim od ovih simptoma, uvijek je bitno znati reagirati, uvjeriti tu osobu da postoje načini na koje se može savladati i pokoriti takav stav, da postoje ljudi koji ih ne bi htjeli vidjeti u takvom stanju i da baš uvijek postoji šansa za bolje sutra.

Bipolarni afektivni poremećaj

Mr. sc. Branka Lesjak ističe da kliničku sliku BAP-a karakteriziraju ciklične smjene depresije i povišenog raspoloženja, koje može biti jače izraženo (manija) ili u blažem obliku (hipomanija). Iako su naizgled ova dva poremećaja slična, mnogo ih faktora razdvaja. Naime, BAP je manje zastupljen od depresije, ali većinski djeluje na žene. Depresivne epizode mogu trajati duže, čak i do deset mjeseci, dok manične epizode počinju naglo i traju oko 3 mjeseca. Što se tiče maničnih epizoda, one variraju. Najčešće su to nagli izljevi prevelike energije i naglašene su fizičke promjene. Pogođeni mogu imati promijenjeno socijalno ponašanje, što ih nekada učini bezobraznima i čudnima. Bipolarne epizode sastoje se od istih simptoma kao i kod depresije. Liječenje se najčešće sastoji od raznih vrsta psihoterapija i lijekova. Pri liječenju je najbitnija potpora ljudi oko nas i onih koje volimo. Izrazito je bitno otkriti poremećaj na vrijeme i točno ga dijagnosticirati. Biti dio liječenja osobe koju volimo je težak, ali vrlo potreban i bitan dio toga procesa. Ako možda imate sumnje u vlastito mentalno zdravlje, konzultiranje s doktorom ili obitelji ključno je za oporavak. Ne smijemo nikada gubiti nadu u sebe i one oko sebe. Vjerovanje da postoji mnogo prelijepih i vrijednih trenutaka važan je faktor u toj borbi u kojoj uvijek trebamo znati da ćemo izići kao pobjednici.

Toma Bašić: Sport mora biti odabir i uživanje, a ne izlika u školi

Tekst i foto: Lidia Božanić, 4. e

Split je poznat kao sportski grad, zato ne čudi veselje kada dobijete priliku razgovarati sa sportašem kojega ste vjerno pratili navijajući za svoj najdraži klub. HNK Hajduk na jedan nas je dan ugostio u svojim prostorijama na Poljudu, a mladi nogometaš Toma Bašić u razgovoru nam je otkrio mnogo toga o sportu, školovanju i motivaciji. Kako već u nogometnom svijetu biva, u međuvremenu je naš sugovornik svoju sportsku karijeru nastavio u inozemstvu, a mi mu želimo mnogo sreće i nadamo se da će se mnogi mladi sportaši pronaći u njegovoj priči o upornosti i ljubavi prema sportu.

Kako izgledaju sportski počeci mladoga igrača koji se odlučio za nogomet?

U djetinjstvu je samo odjednom došla ta ljubav prema nogometu. Kada si malen stalno si na igralištu i onda se tražiš, gdje si, što bi htio, čime bi se bavio, tako sam se ja našao u nogometu. Moji su vršnjaci prije mene krenuli trenirati nogomet i onda sam ja nagovarao tatu da me upiše, a on bi govorio: „Još malo, još malo...“, tako sam počeo trenirati s 8 godina.

Što smatrate najboljom motivacijom za dobru izvedbu na sportskom terenu?

Zapravo, teško je opisati kako sam zavolio nogomet, a pogotovo motivaciju koja me gura naprijed. Jedan od faktora moj je brat koji je stariji od mene 6-7 godina, a trenirao je nogomet i bio jako dobar nogometaš. Dok sam gledao njega, nogometne utakmice s tatom i videa najboljih nogometaša, htio sam i ja napredovati u nekim vještinama, ne točno u nogometu i taktikama koje mi danas trebaju, nego u žongliranjima i sličnim trikovima koji su me privlačili i na kojima sam puno radio. Kako su sportski zahtjevi bili sve veći i veći, došao sam na profesionalnu razinu i ta me činjenica drži i veseli. Motiviraju me i veliki stadioni i želja da igram pred brojnom publikom.

Imate li osjećaj da se prijatelji i poznanici ponašaju drugačije jer ste imali priliku zaigrati za poznat klub kao što je Hajduk?

Sigurno je drugačije, drugačiji su razgovori koje vodimo. Kad ste u nekom klubu, razgovor se uvijek vodi oko toga kluba i kako se snalazim u njemu, mislim da je to sasvim normalno.

Jeste li u školi imali drugačiji tretman zbog profesionalnog bavljenja sportom?

Nisam, a nisam ni tražio poseban tretman. Nisam

volio spominjati nogomet kao izliku. Treba uskladiti školske i sportske obveze, bez izgovora.

Kako se osjećate kada izidete na teren?

Ovisi o utakmici i kakav je naboj prije same utakmice. Naravno, uvijek nastojim prije igre ući na teren s mišlju – idem uživati. Ne želim stvarati nikakve negativne osjećaje, jer sama izvedba onda mora biti loša ako ja ne uživam.

Po odgovoru mi se čini da niste pod pritiskom prije utakmice...

To je sve stvar iskustva, u početku sam, naravno, bio pod pritiskom, ali evo, odigrao sam sedamdeset i nešto utakmica za Hajduk i igrao sam pred punim stadionima, mnogo derbija i važnih utakmica. Da mi je netko prije deset godina rekao gdje ću igrati, ne bih mu vjerovao. Ali morao sam se naučiti nositi s pritiskom. Iskustvo mi je pomoglo i dobro se osjećam, no uvijek postoje neki vanjski utjecaji gdje me može nešto malo izbaciti iz takta i stvoriti pritisak, ali u većini slučajeva samo uživam u igri.

Kakve planove imate poslije nogometa? Dolazi li neka drugačija karijera u obzir?

Nakon karijere mislim prvenstveno živjeti ovdje u Splitu. Kada razmišljam što bi za mene bilo idealno, uzeo bih si neki brod, ništa posebno drugačije od drugih, putovao bih, stavio bih sintesajzer i gitaru na brod i svirao i pjevao jer volim glazbu. Možda i investirao u stanove, ako otidem negdje vani...

Mislite li da sport može pomoći mladima da steknu pozitivne životne navike?

Kako sam od malih nogu u nogometu, čini mi se da sportaši zapravo nemaju toliko prilika za steći negativne navike pa se definitivno slažem.

Smatrate li da sport može držati mlade dalje od izazova „ulice“?

Da! Kad bih se u Zagrebu vratio iz škole, odmah nakon toga otišao bih na brzinu ručati i odmah dalje na trening, dok bi moji vršnjaci gledali što će raditi, pa bi pušili, pili... To je velika razlika, sportaš se time ne stigne i ne bi trebao baviti.

Da niste dobili priliku igrati za Hajduk, biste li bili zadovoljni nekim manje poznatim klubom?

Često se zna događati da je netko u nekom boljem klubu, a onda mu je sljedeći korak i stepenica manji klub da bi se opet mogao plasirati dalje. Ako ne bih imao nekih drugih opcija, da, išao bih u neki drugi klub, manji. Bitno je igrati.

Mislite li da možete utjecati na mlade i ako da, na što biste ih potaknuli i motivirali?

Mislim da imam utjecaj na mlade i često im znam reći ono klasično: da uživaju u onome što rade, ništa ne smije biti prisilno. Znam i po sebi jer mene tata nikada nije prisiljavao na svoje ideje, što se danas zna događati. Roditelji možda iz svojih interesa žele da dijete što prije uđe u profesionalne vode. Ja im kažem da uživaju u onome što sami moraju izabrati, prvenstveno da nađu to nešto što ih zadovoljava i usrećuje.

Što biste poručili mladima koji se žele profesionalno baviti sportom?

Pronađite svoje zanimanje i ako vam se to najviše sviđa te vidite da možete uspjeti u svojim planovima, čak i ako vaši najbliži nisu baš za to, mislim da trebate ustrajati u svojoj odluci i uživati u onome što radite. Uvijek nešto dobro izide iz odluka koje donesemo sami, bez prisile.

DA NIJE BILO
HERMIONE
HARRY BI POGINUO
U PRVOJ KNJIZI

Idemo na marš!

Tekst i foto: Sunčica Klarić, 4. a

Iz centra zbivanja javljamo kako se proslavio Dan žena u Splitu i obilježavanje stote godine ženskoga pokreta za prava žena.

S geslom „RAČUNAJTE NA OTPOR - sto godina ženskog pokreta u Splitu“ i ove se godine proslavio Dan žena. Iako smo i prethodnih godina marširali za prava žena i jednakost svih ljudi, ove je godine marš imao posebnu atmosferu.

Našli smo se na Pjaci u 18:00 i prikupljali brojne slike, videa i plakate koje su sudionici u radionicama napravili. Od plakata s natpisima „DOLI REDIPETI!“, „BEZ HERMIONE HARRY BI UMRO U PRVOJ KNJIZI!“ i brojnim drugima krenuli smo polako uz pratnju sjajnoga bubnjarskog sastava. Ljudi svih godina, od onih najmlađih do onih najstarijih, ponosno su uzvikivali povike koje je jedna od voditeljica izgovarala.

„Neposlušne – žene!“ bio je jedan od uzvika. Cijela je Marmontova odzvanjala ponosim uzvicima i glazbom bubnjara. Stali smo na Rivi gdje smo poslušali kratak govor koji nas je motivirao da krenemo dalje. Neposlušne žene, ali i muškarci, ponosno su držali svoje plakate. Ples, pjesma i priča odzvanjali su sve do Peristila koji je bio obojen u ružičasto.

Na Peristilu smo čuli motivirajuće govore raznih zastupnica udruga. Govori su se osvrnuli na aktualno pitanje o Istanbulske konvenciji i općenitim problemima žena. Čuli smo teške, osobne priče koje su sve potaklo na razmišljanje o razlozima zašto su baš ovakvi događaji, marševi i protesti uistinu bitni za bolje sutra svih građana svijeta. Pozivam sve da se odazovu na sljedeći marš, da iskuse osjećaj pripad-

nosti i da uz ples i veselje u zraku marširaju po Splitu boreći se za prava ne samo žena, nego i svih ostalih!

Propadanje prirode nije tuđi problem

Autorica: Sunčica Klarić, 4. a

Jednom od najljepših simbola Splita, poznatoj park-šumi Marjan, prijete katastrofalan scenarij. Procjenjuje se da je šumski nametnik zvan potkornjak uništio čak trećinu šume. Što rade odgovorni? A što radimo mi?

Mjesecima smo slušali da se stručne osobe pripremaju i sazivaju kojekakva vijeća i zaštitne stožere, no činjenica je da Marjan pred našim očima propada, a pomak se ne vidi. Živimo u nadi da ćemo, u trenucima kad budemo listali svoj školski list, znati da su odgovorni učinili sve što se moglo učiniti da se zaražena stabla odstrane i da se suzbije daljnje djelovanje nametnika koji doslovno izjeda našu zelenu oazu, pluća našega grada.

Ovo je još jedan pokazatelj da se skrivamo iza zakona mase i prebacivanja odgovornosti. Ako vidimo da se pored nas događa nešto loše, moramo reagirati. Ako ne reagiramo, naša šutnja glasno potvrđuje da uopće nije toliko loše, ili još gore – da nas nije briga. Stara izreka s pravom kaže da se nijedna kapljica kiše ne smatra odgovornom za nastalu poplavu. Moramo postati odgovorne kapljice. Da se ne uspostavi da zbilja ne zaslužujemo sve ljepote koje nam je priroda velikodušno podarila, a mi šutke dopuštamo da propadaju.

Nekolicina je nas odlučila otići u prosvjednu šetnju za spas Marjana, informirati kolege i prijatelje o tome što smo čuli i vidjeli, govoriti, isticati, smetati, kritizirati. Što god da učinimo, bit će bolje od toga

da ne učinimo ništa. Barem ćemo se moći pogledati u zrcalo i znati da smo nešto pokušali, u nadi da će se i priroda i oni jači od nas dogovoriti i spasiti naš Marjan.

S ekskurzija se kući nose najslada prijateljstva i najljepše uspomene

Maturalni su razredi II. gimnazije kao svoje glavne destinacije najvažnijeg mladenačkog putovanja izabrali Grčku i Češku, a zašto se mjesecima poslije toga još pretresaju dojmovi, pročitajte u osvrtima naših triju maturantica.

Oči boje četvrtog a

Tekst i foto: Tina Ljubić, 4. a

Kraj ljeta i skori početak škole teško da ikome mogu predstaviti nekakav užitak i rasonodu, međutim, to je upravo ono što smo mi dobili ovom ekskurzijom. Na početku skeptični zbog lokacije, a i druge škole koja nam se pridružila, krenuli smo na put od tjedan nezaboravnih dana. Mogla bih pisati o lokacijama i znamenitostima, o Salzburgu, Dresdenu ili Beču, ali to nije ono što ćemo pamtit. Prva večer odsjedanja u Pragu ujedno nam je bio i prvi izlazak. *Dungies pub*. Svi skupa, nakon putovanja od 24 sata, odlučili smo izaći i provesti se što bolje možemo. Bez velikih očekivanja s obzirom na cjelokupni umor.

Dvije razrednice, profesori, vodič i hrpa djece koja se guraju oko šanka pokušavajući što prije doći na red po jedan Kozel. Puštali smo svoju glazbu, pjevali i plesali. „Oči boje kestena“, „Nije u šoldima sve“ i „Jutro donosi kraj“ cijelu su noć dopirale s naše lokacije. Preko dana bismo imali i slobodnog vremena napretek pa smo se u Pragu (nakon nekoliko manjih lutanja) počeli snalaziti poprilično rutinski. Buđenje, razgledavanje, slobodno vrijeme, večera u 20:30 i izlazak u 23:00. Naš vodič Brane uvijek bi imao nekakvu primjedbu na naše kašnjenje, ali nismo ga uspjeti ozbiljno naljutiti. Glavni dio ovog putovanja bio je upoznavanje s Višanima. Skupina toliko pozitivnih, opuštenih ljudi na čelu s razrednicom Dorkom koja je svojim modnim kombinacijama definitivno obilježila ekskurziju. Nitko nas nije nasmijavao

kao ona i grupa njenih učenika s kojima smo proveli velik dio vremena. Profesor Bošnjak i razrednica Magdalena uvijek s deset puta više energije od nas, s ogromnom stopom tolerancije prema našim greškama i glupostima. City Club hotel i recepcija na kojoj ti kad prijaviš kvar ponavljaju „It is not possible, it is not possible“, ali prvom prilikom šalju čovjeka koji u 8 sati ujutro mijenja žarulju dok vi spavate...

Pet dana apsolutnog uživanja i zezanja. Nešto što će se teško opet ponoviti. Povratak u Split – nikad teži. Svi preumorni, tek polusvjesni da je stvarno gotovo. Precijenjene vožnje Uberima, ručak u McDonaldsu, druženja po sobama do ranih jutarnjih sati, nova prijateljstva. Sve je to samo mali dio našeg iskustva koje ćemo pamtit, po mojoj procjeni, zauvijek.

Kad devet dana proleti u sekundi

Tekst i foto: Hajdi Pervan, 4. b

22. kolovoza 2018. krenuli smo na dugoočekivano putovanje. Kasno navečer tog dana okupili smo se u trajektnoj luci i ukrkali na brod za Anconu. Po dolasku u Anconu u jutarnjim satima sljedećeg dana prošetali smo gradom. Većina je otišla u restorane nešto pojesti jer večerom i doručkom na brodu nismo bili oduševljeni. Oko tri sata popodne ukrkali smo se na brod za Patras i nakon 23 sata putovanja došli u Grčku. Smjestili smo se u hotel Mayestic na Zakintosu. Sobe su bile vrlo moderne, a svi smo jedva čekali

odlazak u noćni klub koji je uslijedio navečer. Taj je grad poput party-grada ili umanjene inačice Las Vegasa. U njemu se nalaze brojni noćni klubovi i svi su ljudi bili jako mladi turisti. Četvrti smo dan otišli na najpoznatiju plažu Navigio, poznatiju kao Zaljev krijumčara. Bili smo očarani ljepotom i očuvanošću prirode. Na plaži nema pristaništa kako se krajolik ne bi preoblikovao, a opo-

žarena se područja obnavljaju. Iskrkali smo se baš u more i uživali u njegovoj čistoći. Plažu smo morali napustiti već u 16 sati kao i svi ostali turisti jer tu poslijepodne kornjače liježu svoja jaja. Sljedeći smo dan otišli u Atenu i ondje proveli dva dana. Putem smo posjetili Mikenu u kojoj se nalaze znamenita Lavlja vrata i Agamemnov grob i Epidaur (svetište boga Asklepija, prvi sanatorij antike). Šesti smo dan otišli u obilazak antičkog stadiona, akropole i Nacionalnog arheološkog muzeja. Bio je to dan povijesti i posjećivanja svega o čemu smo već učili u školi. Sljedećeg smo dana posjetili Delfe, Apolonov hram i poznato proročište, a smjestili smo se u hotelu u Kalampaki. Na putu prema Makedoniji i našem sljedećem odredištu, gradu Ohridu, obišli smo Meteoru, šest samostana koji su pod zaštitom UNESCO-a. U Ohridu smo razgledali staru gradsku jezgru u pratnji vodiča. Posebno nam se svidio antički teatar. U hotelu nas je dočekala izvrsna večera i bili smo spremni za naš posljednji večernji izlazak. Svi smo se pitali kako je tako brzo proletjelo osam dana. Deveti smo dan posjetili još dvije države, Albaniju i Crnu Goru. Tirana obiluje zanimljivim građevinama i jako je lijep grad. U Budvi smo prošetali centrom i odlično večerali. Ekskurzija se privela kraju i bili smo tužni, ali sretni zbog doživljenih trenutaka i sklopljenih prijateljstava.

Naša ekskurzija – šećer za kraj!

Tekst i foto: Pia Kukoč, 4. d

25. kolovoza. 5 sati ujutro. Grad spava, ulice su mirne i tihe, dok smo na Solinskoj mi, učenici 4. d razreda s našom razrednicom Jagodom Leročić te profesoricom Matijom Juranović koju smo povel kao pratnju, a s nama je bio još jedan maturalni razred V. gimnazije Vladimir Nazor. Iako je bilo rano i svi smo bili umorni, naša ozarena lica i smijeh koji je odzvanjao iz autobusa govorili su upravo suprotno i nismo mogli sakriti svoje uzbuđenje. Napokon ekskurzija! Nakon duge vožnje, u popodnevnim satima stigli smo u Beč. Vrijeme je bilo tmurno i kišovito, ali nismo dopustili da pokvari naše vedro raspoloženje. Zabavni park Prater ispunio nas je adrenalinom, a dvorac Schönbrunn i Prirodoslovni muzej sve su nas vratili u neka davna vremena i ostavili bez daha. U Pragu smo odsjeli u hotelu Harmony u centru grada. Posjetili smo Židovsku četvrt i poznatu prašku pivnicu „U Fleku“. Naš prvi noćni izlazak u klubu P.M. uspio nas je razuvjeriti da ne možemo doseći višu razinu umijeća tulumarenja, pa tako i naše profesore koji su se tada prvi put susreli s, blago rečeno, veselijim licima nekih od nas. Vožnja brodom na Vltavi učinila je da vidimo Prag i iz druge perspektive. Grad Dresden na nas je ostavio odličan dojam te smo se iz njega vratili s tisuću i jednom vrećicom iz Primarka. Na putu za Salzburg posjetili smo Český Krumlov. Posljednju večer proveli smo u Salzburgu, a posljednji dan naše ekskurzije posjetili smo Graz te Rudnik i Muzej soli koji su sve iznenadili jer nismo očekivali da će biti tako zabavno i zanimljivo. Kao (doslovno) šećer za kraj, otišli smo u tvornicu čokolade. To je istinu bila ekskurzija za pamćenje.

Jezičari nikad ne miruju!

Tepamo si da smo Druga kreativna, Druga sportska, Druga glazbena... Ali ne možemo i ne želimo pobjeći od toga da smo prije svega Druga jezična gimnazija. U nastavku pročitajte čime su se naši vrijedni jezičari bavili u prethodnoj godini.

Iznad svih – hrvatski!

Piše: Lana Ivanovski, 4. a

Iza ljubitelja materinskoga jezika plodna je natjecateljska godina. **Sara Mihalčić** opet nas je oduševila svojim plasmanom na državno natjecanje, gdje je u jakoj konkurenciji uz podršku profesora Škifića osvojila sjajno 7. mjesto. Naši su učenici **Bruno Jakobljević**, **Nikola Andrija Marasović**, **Ira Osibov** i **Andela Rogulj** zaslužili objavu svojih pjesama u zborniku „Poezitiva“, a sjajne su reakcije doživjeli i sudionici Erasmus+ projekta „Priručnik za neodlučne, loše i posnute čitatelje“.

Naime, učenicima je u prvom dijelu projekta bila ponudena anketa o čitanju, a u nastavku smo birali književne citate od kojih smo izrađivali grafite i lijepili ih po školi. Materijale za ovu radionicu donijela je voditeljica projekta, prof. Jelena Crnek i pritom održala sastanak pod vodstvom ravnateljice Ivanke Kovačević. Prisutni su bili i voditelji projekta, prof. Vesna Krželj Velić, Iva Polić, Marija Ljubenkov, Magdalena Mrčela, Ema Bodrožić-Selak, Boris Škifić i knjižničarka Neda Galić.

Što se tiče sveukupnog iskustva, cijeli proces je bio zabavan i informativan za sve koji su sudjelovali. Anketa je sadržavala pitanja na koje se lako i brzo odgovaralo, a poticala je na razmišljanje o našim čitateljskim navikama. Ipak bih rekla da je izrada grafita bila najzabavniji dio ovog projekta. Kasniji razgovor s profesorima bio je interaktivan i iznio poticajna razmišljanja svih nas. Iskustva su bila pozitivna, a učenici su se bez sumnje zabavili.

Kad se tome doda plasman našeg željno iščekivanog školskog lista „Drugačiji“ na državnu razinu Lidrana pod vrijednim okom prof. **Marije Ljubenkov**, uz već tradicionalan plasman izvrsne dramske skupine pod vodstvom prof. **Borisa Škifića**, uistinu mo-

žemo reći da u Drugoj gimnaziji pupa i cvate ljubav prema hrvatskoj riječi.

Frankofili oduševljavaju uspjesima

Piše: Vlatka Antonia Tolj, 4. a

I ove smo godine ostvarili velik uspjeh na državnom natjecanju iz francuskoga jezika. Uz pomoć mentore, profesorice **Silvane Soldo**, naše dvije maturantice, **Tihana Golubić** i **Ivana Mojitić** (4. a) našle su se među pet najboljih u državi. Čestitke učenicama koje su opravdale ime naše škole i podigle našu ljestvicu znanja još više!

Večer francuske kulture kroz pjesmu i poeziju obično provodimo u Imotskom, a tako je bilo i ove godine. Naši su vrijedni učenici s profesoricom Silvanom Soldo i lektoricom Annisom Moussa pripremili predivnu pjesmu *Que Calor la vida*, koja govori kako trebamo slaviti život. Dana Smajo otpjevala je poznatu ljubavnu pjesmu *Je t'aime*.

Osim naše škole, sudjelovale su i mnoge škole iz Splita i Imotskog, među kojima je bilo i osnovnoškola. Nakon predivnih recitacija i pjesmica domaćini su nas ugodno iznenadili domjenkom. Uz ovakve izvedbe uvijek se nasmijemo, zabavimo, ali i ponešto naučimo. Radujemo se i iščekujemo sljedeću godinu s novim predstavama.

Giro d' Italia

Piše: Jere Čović, 2. d

Naše putovanje u Italiju započelo je jednako veselo kao što će i završiti. U utorak kasno navečer svi su bili spremni za nezaboravnih pet dana provoda

u Italiji. Ni cjelonoćna vožnja nije mogla usporiti naš tempo. Ujutro nas je čekao obilazak Firence, središta Toskane i grada u kojem su nastala neka od najvećih umjetničkih ostvarenja. Imali smo priliku upoznati se s utjecajem obitelji Medici na grad, a razgledali smo i Ponte Vecchio koji smo do tada imali prilike vidjeti samo u udžbeniku. Nakon razgleda grada i ispijanja prave talijanske kave, zaputili smo se prema našem hotelu koji je smješten u malenom gradiću Montecatini Terme.

Odmorni i orni, sljedećeg dana zaputili smo se u maleni srednjovjekovni gradić San Gimignano, poznat po svojim visokim tornjevima. Baš toga dana održavao se lokalni sajam pa smo imali priliku susresti domaće stanovništvo i upoznati njihove običaje i način života. Naš obilazak Toskane zaključili smo posjetom Siene, grada pod zaštitom UNESCO-a koji je svjetska baština čovječanstva i grada koji je iznjedrio čak šestoricu papa. Nismo zaobišli ni znameniti trg poznat po svom ljevkastom obliku i pločama od crvene cigle. Zaputili smo se u Nacionalni park Cinque Terre, zbog kojeg je naše putovanje dobilo na posebnosti i izdiglo se iznad uobičajenih putovanja Italijom. Prekrasnih pet ribarskih sela na Ligurskoj obali bilo je savršena pozadina za fotografiranje. Specifičnost Nacionalnog parka je i željeznica koja je jedino prijevozno sredstvo, budući da automobili i ostala vozila nisu dopuštena. Četvrti dan bio je i najiščekivaniji. Svi su bili nestrpljivi pred dolazak u Gardaland. Učenici Druge gimnazije toga su dana okupirali Park i nije bilo atrakcije koja nam je promaknula. Čak ni kiša koja je počela padati sat vremena prije zatvaranja nije nas omela u zabavi. U hotel smo se vratili puni doživljaja i spremni za našu posljednju talijansku noć. Zadnji dan naše talijanske avanture čekala nas je Venecija. Iako umorni, pažljivo smo razgledavali i upoznali se sa znamenitostima plutajućeg grada. Nakon Venecije i šetnje uz mnogobrojne kanale u kojima su gondole glavno prijevozno sredstvo, zaputili smo se prema otocima Muranu i Buranu. Međutim, vremenske prilike nisu nam išle na ruku pa smo odlučili zaobići otoke venecijanske lagune i sve to nadomjestiti dobrim shoppingom u outletu. Nakon toga zaputili smo se prema Splitu. Na samom kraju putovanja zahvalili smo našem vodiču Davoru, ali i profesoricama bez kojih ovo putovanje ne bi bilo ostvarivo. Profesorice **Babarović**, **Buttiglieri** i **Lučić** na kraju su ipak zasluženo dobile najveći pljesak.

English All Around – prvi put, ali za pamćenje!

Piše: Lana Ivanovski, 4. a

U trećem mjesecu prošle godine prvi smo se put okušali u natječaju English All Around i nismo požalili! Video za pjesmu *Strom of the Unknown* koju je napisao i uglazbio Bruno Jakobljević (4. a) bio je projekt koji su učenici snimili u jedan dan. Snimale su Anđela Matenda i Margarita Anić, obje učenice 4. b razreda, a glumili Lana Ivanovski i Bruno Jakobljević (4.a). Za tematiku videa odlučili smo se vrlo jednostavno, slušajući pjesmu. Brzo smo razvili ideju, a za ostalo smo samo slušali upute redateljica. Isječci videa ubrzo su se uputili našoj tehničarki Lidiji Božanić (4. f) koja je bila zadužena za uređivanje videa. Druga nije zaostala ni na literalnom dijelu, Vedran Lunić (4. d) pod mentorstvom prof. **Anamarije Brzice** napisao je odličan sastav naziva *Roommates* koji je na intrigantan način razradio temu o disocijativnom poremećaju identiteta. Ubrzo nakon objavljivanja videa i sastava prošli smo u finale i pozvani smo u Zagreb na nastup u Privatnoj umjetničkoj gimnaziji. Bilo je to divno iskustvo, a kruna lijepih uspjeha iz nama dragoga engleskoga jezika bio je plasman Dore Dumanić iz tadašnjeg 2.e razreda na državno natjecanje. Uvjeren sam da smo ove godine opravdali, a možda i premašili neka očekivanja. Dat ćemo sve od sebe da tako i nastavimo!

Ivica Puljak: Ako svijet budemo gradili na humanosti, razumu i znanosti, budućnost će biti sjajna!

Piše: Jere Čović, 2. d

Ivica Puljak, splitski znanstvenik svjetskoga glasa, rijetko se viđa na malim ekranima u udarnom terminu. Jedan je od onih ljudi umjesto čijih riječi govore djela. Susrest ćete ga u različitim školama diljem Hrvatske kako neumorno drži predavanja o svemiru, Higgsovu bozonu i ostalim zanimljivostima koje su običnom puku teška apstrakcija. Profesor Puljak bavi se pak distrakcijom broj jedan za Hrvate – politikom. Ovaj svestrani znanstvenik održao je predavanje i u našoj školi. Prije predavanja učenicima i profesorima, profesor Puljak pridružio nam se na razgovoru u našoj školskoj knjižnici. Odgovore na to smije li se politika miješati u obrazovanje, tko je odgovoran za maloljetnička opijanja i još mnoge pikanterije pročitajte u nastavku.

Znanstvenik ste, ali bavite se i politikom. Koji su Vaši ciljevi u oba područja?

Politika i znanost imaju slične ideje. Kroz znanost pokušavamo proširiti granice znanja. Ja se bavim znanosti gdje sudaramo protone i astročestičnom fizikom kojom mjerimo neke ekstremne procese u svemiru. Politikom se bavim zato što sam shvatio da se ideje u društvu najbolje šire kroz politiku. Ako želite utjecati na društvo u velikoj mjeri, onda se potrebno baviti politikom. Za mene je politika društveno koristan rad u kojem neke ideje želite prenijeti na cijelo društvo. Moja ideja o društvu je da bi Hrvatska trebala biti moderna i otvorena zemlja u kojoj se svi ljudi dobro osjećaju. Otvorena i za druge ljude koji

žele živjeti s nama i da bude kao najnaprednije zemlje svijeta.

Spomenuli ste ljubav prema fizici. Otkud zanimanje za znanost koja je većini ljudi vrlo apstraktna?

Fizika kojom se ja bavim eksperimentalna je fizika, ona studira apstraktne procese i za to proučavanje koristi realne procese pa možemo reći da ima i apstraktnog i realnog. Ja sam završio tehničku školu i kasnije fakultet elektrotehnike, a zatim sam se prebacio na fiziku, magistrirao je i doktorirao, baš zato što sam negdje na studiju shvatio da me najviše zanima fizika. Ono što mi radimo jest da pokušavamo shvatiti od čega se sastoji svemir, kako je nastao i kako su ti procesi izgledali u ranom svemiru. Mene ti intelektualni procesi izuzetno zanimaju jer sam od malih nogu promatrao starije oko sebe i nisam nikada mislio da ću biti znanstvenik, tek sam u kasnijoj fazi otkrio znanost.

2012. godine sudjelovali ste u timu koji je otkrio Higgsov bozon. Koliko je nama važno to otkriće i zašto je u Hrvatskoj prošlo ispod radara? Ima li to veze s onom da nitko nije prorok u svojoj zemlji?

Mislim da u Hrvatskoj mnogo stvari prolazi ispod radara jer naše društvo njeguje potpuno neproduktivne diskusije. Mi se još nismo dogovorili ni tko je pobijedio u Drugom svjetskom ratu. A što to otkriće znači za čovječanstvo, objasniti ću u vrlo kratkim crtama: mi znamo od čega se sastoji priroda i sve oko nas. Priroda se sastoji od čestica koje se sastoje

od atoma i kasnije se sve oko nas sastoji od atoma, ali ono što nas je oduvijek zanimalo je zašto čestice od kojih smo mi sagrađeni imaju masu i zašto imaju različitu masu. Pedeset godina pokušavali smo realizirati ideju znanstvenika Petera Higgsa baš o toj masi čestica i pokušavali smo pronaći česticu koja je odgovorna za teorijski mehanizam kako ostale čestice dobivaju masu. Česticu smo nazvali Higgsov bozon po znanstveniku Higgsu. I nakon pedeset godina traženja, napokon smo je pronašli.

S bozona i čestica natrag na Hrvatsku. Govore nam da nam treba reforma obrazovanja, „Škola za život“, ali nitko ne nudi konkretne korake. U čemu vidite temeljne korake koji bi mogli unaprijediti školstvo?

Opet će izgledati apstraktno, a sada ću vam reći i zašto. Kada nešto želite promijeniti u društvu, prvo se morate dogovoriti kako ćete to napraviti i što ćete napraviti. Promjena ne smije ovisiti o tome što pojedinac misli. Pitanje je što bismo mi svi zajedno napravili i kako ćemo se dogovoriti što ćemo napraviti. Morate skupiti ljude koji nešto znaju o temi, napisati jedan dokument i to nazovete strategijom. U njoj opišete sve što ćete raditi. O tome mora odlučiti parlament. Mi takav dokument već imamo, njega smo izglasali 2014. godine kada je cijeli parlament glasovao za njega. U tom dokumentu piše točno što ćemo napraviti. Nažalost, od toga se odustalo i sada se rade potpuno druge stvari koje ne pišu u strategiji nego ovise o tome što pojedinci misle te koji je pojedinac politički jači, a to zaista nije dobro.

U ste jednom intervjuu izjavili da su temelji našega modernog društva znanost, razum i humanizam. Mislite li da u Hrvatskoj vlada atmosfera znanosti, razuma i humanizma?

Hrvatska nije zemlja trećeg svijeta i Hrvatska je jedna od razvijenijih zemalja na svijetu. U svijetu postoji skupina od milijardu ljudi koji jako dobro žive i mi spadamo u tu skupinu. Mi danas živimo u svijetu koji je najbolji ikad u povijesti ljudskoga roda i vjerojatno će biti sve bolji i bolji. Hrvatska je dio tog svijeta. Međutim, izvor mojih frustracija je iz toga što bi Hrvatska mogla biti sto puta bolja i mi bismo mogli sto puta bolje živjeti da smo odgovorniji prema društvu oko nas i da biramo bolje ljude da nas vode.

Smije li se politika miješati u obrazovanje?

Da. Mora se miješati, politika se u sve mora miješati, ali politika se mora miješati na takav način da odredi u kojem će se smjeru nešto provoditi i da naposljetku preda stručnjacima da provode i nadziru proces. Ali politika se ne smije miješati u svakodnevne stvari i ne smije ovisiti o tome što jedan pojedinac koji dođe na vlast misli. Ne smije ovisiti o tome kako će netko prodati i kupiti nešto kroz političku trgovinu. Politika se mora miješati, njezin je posao da se mije-

ša, ali na jedan drugačiji način nego što to radi kod nas u Hrvatskoj.

Mladi sve više posežu za porocima. U hrvatskim klubovima mladi su redovito „ubijeni“ od alkohola i na vrhu smo europske ljestvice po maloljetničkom opijanju. Što mislite zašto je tomu tako i tko je odgovoran?

Mislim da je za to odgovorna opet politika. Zato što politika postavlja standarde na društvenoj skali. Ako pogledate Sabor, iako se nekako nadam da ga ne gledate, kada vidite kako se ti ljudi ponašaju, kako oni govore... Njih zapravo nikada nema, oni uopće ne dolaze na svoje radno mjesto i to sve zajedno diktira norme u društvu. Ako takvi ljudi postavljaju norme u društvu, onda se mi ne možemo ljutiti na mlade ljude i napasti ih zašto su oni poročni ili neodgovorni. Mi ne pokazujemo svojim primjerom kako bi to trebalo izgledati. Zato se ja uvijek zalažem za politiku koja će biti puno odgovornija prema sebi jer će tako svojim primjerom pokazati kako bi društvo trebalo izgledati.

Dakle, odrasli danas ipak nisu dobar primjer?

Ne, nisu dobar primjer. Naravno, ne svi. Ali oni koji vode ovu zemlju i koji sudjeluju u definiranju politike, oni nažalost nisu.

Za kraj, u jednoj ste školi koja je vrlo šarolika. Što biste kao svjetski priznat znanstvenik poručili mladim ljudima Druge gimnazije koji u trenutku kada mi razgovaramo imaju šesti školski sat i u neizvjesnosti su da što prije odu kući?

Mi danas živimo u najboljem dobu u povijesti ljudskoga roda. Nikada na svijetu nije bilo ovako dobro. Nikada nije bilo manje gladi, smrti, nasilja, siromaštva i bolesti. Nikada ljudi nisu bili sretniji, dugovječniji i zdraviji. To će se vjerojatno i nastaviti. Zato što je većina svijeta zasnovana na razumu, humanizmu i znanosti. Ako nastavimo graditi svijet na ta tri temelja, bit će sve bolje i bolje. Budućnost će izgledati apsolutno sjajno. To je toliko fantastično da takva budućnost ima izuzetno mnogo mogućnosti! Premda vas svi plaše suprotnim, ali za to nema razloga. Strahovi o budućnosti potpuno su neutemeljeni, ali da bismo u toj budućnosti sve iskoristili, dvije su najvažnije stvari – znanje i rad. Treba biti svjestan i spreman na jako puno rada i treba imati znanja jer će 21. stoljeće biti bazirano ne samo na znanju, nego i na znanosti. Što budemo više znali, bolje ćemo se snažiti u budućnosti. U budućnosti ćemo se osjećati izuzetno dobro i morat ćemo postati građani svijeta. A to znači da morate otvoriti vidike i prihvaćati sve ljude i biti mnogo otvoreniji, moderni i progresivniji. Na ćete taj način sudjelovati u budućnosti i bit će vam izvanredno. Sve je na vama i vi ste odgovorni za ljude, prirodu i društvo oko sebe.

Sjajni pokusi naših učenika na Festivalu znanosti

Tekst i foto: Nikolina Grizelj, 4. c

Naši su učenici pod vodstvom svojih profesorica **Dine Spahije, Imele Petričević i Sandre Šoše** sudjelovali na smotri pokusa i istraživačkih radova učenika osnovnih i srednjih škola pod imenom „Budi i ti znanstvenik!“ u sklopu Festivala znanosti.

Učenici prof. Petričević, **Dominik Šuto, Lucija Santini** (2. e) i **Duje Ercegović** (2. f) prezentirali su pokus "Fluorescencija". Fluorescencija nastaje kada foton upadnoga zračenja pobudi elektron iz molekule u neko pobudeno stanje. Molekula se iz pobudenog stanja u osnovno stanje može vratiti na dva načina. Jedan od načina jest fluorescencija, kad se dio apsorbirane energije pretvara u toplinu, a dio u svjetlost veće valne duljine od valne duljine apsorbirane svjetlosti.

Sara Bajić i Lovre Davidović (1. f) pod mentorstvom prof. Spahije izveli su pokus u kojemu su od jabuke/limuna i dvaju metala dobili jednostavnu bateriju (galvanski članak). Cink otpušta elektrone, a bakar ih prima. Protok tih elektrona omogućava jabučni / limunov sok koji sadrži kiseline. Takvo usmjereno

kretanje elektrona nazivamo električnom strujom zbog koje je dioda zasvijetlila. Tako smo od jabuke/limuna i dvaju metala dobili jednostavnu bateriju.

Učenici prof. Šoše izradili su nekoliko izvrsnih plakata i prezentacija vrlo šarolike znanstvene tematike, a teme su bile: **Tajanstvena bića dubina, Moć, Životni put Marie Sklodowske Curie, ljubav i znanost, Tajne hrane, Nova psihijatrijska stanja ili ne?, Izum torpeda, Escape room - Forenzika, otkrivanje prijevара.** Osim toga, povodom Svjetskog dana vode izradili su plakat naziva **Molekula vode** i svojim aktivnostima uvelike doprinijeli popularizaciji znanosti u našoj školi.

Kreativna kombinacija umjetnosti i matematike

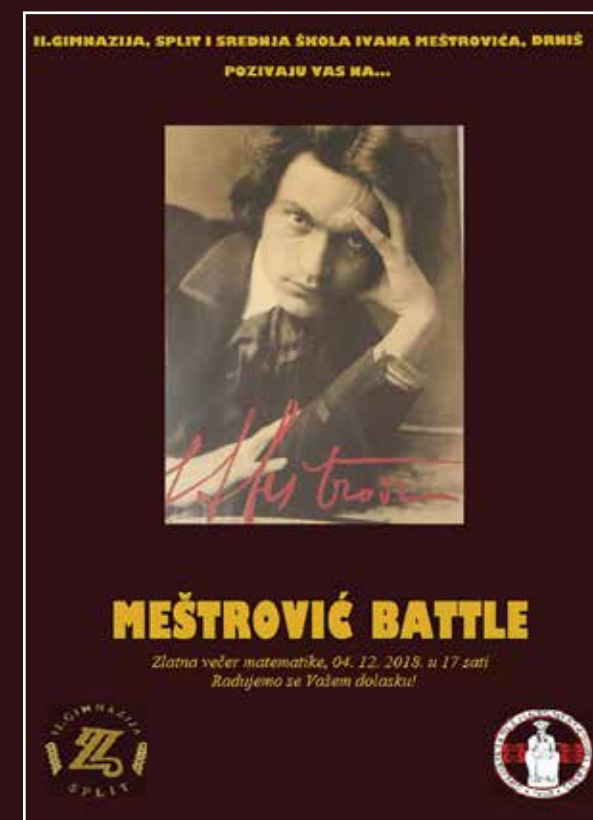
Piše: Dora Dumanić, 3. e

Od početka ove školske godine učenici **II. gimnazije, Split i Srednje škole Ivana Meštrovića, Drniš**, marljivo su radili na projektu **Meštrović battle** o Ivanu Meštroviću i poveznici njegova života s umjetnošću i matematikom. Predstavljanje je bilo na **Zlatnoj večeri matematike**, 4. prosinca 2018.

Projekt je imao nekoliko etapa, a prva je bila snimanje videa. Učenici iz Drniša predstavili su Galeriju Meštrović, a Splitskani Crkvu Presvetog Otкупitelja. Svaka ekipa postavila je onoj drugoj tri pitanja na koja su odgovori dani na promociji projekta.

Pravi **Meštrović Battle** dogodio se u borbi kapetana - predstavnici grupa postavljali su pitanja iz epizode posvećenoj životu Ivana Meštrovića u seriji Roberta Knjaza **Hrvatski velikani**.

Treći dio projekta je pisanje ode o Ivanu Meštroviću. Učenici su recitali svoje radove uz pratnju gitare. Lana Novak, učenica II. gimnazije, autorica je ode koju su članovi naše ekipe preveli i interpretirali na čak pet jezika - engleskom, talijanskom, njemačkom, francuskom i španjolskom!

Mentori projekta bili su naši profesori **Karmen Šesnić, Sanja Vitaljić, Sanda Ilić i Toni Horvatić**, a predstavljali su nas učenici Iva Elez i Vedran Lunić (4. d), Dora Dumanić (3. e), Andrea Dražić (3. a), Laura Balić (3. c), Lana Novak (2. f), uz kreativnu pomoć Marine Babić (2. b), Ive Pivčevića (3. d), Anande Đuranović (2. f), Dore Dumanić (3. e) i Lane Novak (2. f).

Marin Katušić: Dobar novinar postaje se radom i učenjem, a ne završetkom studija novinarstva

Autorica: Tina Ljubić, 4. a

Jedno od najpopularnijih zanimanja kojemu srednjoškolci u posljednje vrijeme teže postalo je novinarstvo. Naša je vizija novinarstva često idealizirana, glamurozna i dinamična. Mijenja li se mišljenje kad jedan dan provedete kao novinar? Procijenite na temelju mog iskustva nakon zanimljiva dana u redakciji Slobodne Dalmacije s urednikom njezina portala, Marinom Katušićem.

Gospodine Katušiću, dobar Vam dan i hvala na razgovoru za školski list „Drugačiji.“ Za početak, recite nam kako ste se našli u novinarstvu i na poziciji urednika portala Slobodne Dalmacije?

- Kako se često u poslu dogodi, sasvim slučajno. Život me odveo u smjeru novinarstva, počeo sam se baviti različitim projektima, naročito u digitalu. Slobodna Dalmacija raspisala je jedan natječaj i tako je moja priča počela. Iskreno, nema neke romantične priče u pozadini, kao „oduvijek sam htio biti novinar“, zapravo nisam uopće razmišljao o tome.

Koliko dugo radite u Slobodnoj Dalmaciji?

- Već četiri i pol godine.

Je li u današnjem novinarstvu prioritet plasirati dobar naslov i zaraditi klikove ili je još uvijek najvažnije biti zadovoljan sadržajem članka?

- Članak je uvijek važniji. Klik je potpuno nebitna stvar. Problem je što najbolji tekst loš naslov može potpuno upropastiti, ali dobar naslov ne može spasiti loš tekst. Tekst uvijek mora biti daleko najbitniji.

Osjećate li se ikada krivo kada se zapostave neke važnije teme nauštrb onih koje se „prodaju“?

- Ne osjećam se krivo, svjestan sam kako se stvara čitateljski ukus. Na internetu je problem što publika jednim dijelom oblikuje sadržaj, mi znamo što ona želi čitati i toga im dajemo malo više. Uglavnom pokušavamo držati normalan balans kako bismo ipak i educirali publiku, bez njezina uvjetovanja što moramo objaviti.

Koliko je jaka konkurencija u novinarskom svijetu? Drži li Slobodna Dalmacija i dalje status regionalne institucije koji je imala?

- Slobodna je regionalni list, a u nacionalnom pogledu otprilike smo u top deset listova. Konkurencija je

na internetu grozna jer svi objavljujemo istu vrstu sadržaja, a u prednosti su oni koji imaju veću dnevnu publiku. Nismo još „lideri“, ali trudimo se da dodemo u top pet u državi.

Kakav je odnos između brzine informacije i njezine točnosti?

- Više nema priče „moraš biti brz ili ne“, ako se nešto važno dogodi, u roku od deset sekundi moraš to objaviti. Moraš biti prvi i naviknuti ljude na to da sutra, kad se nešto dogodi, sami otiđu na tvoj portal. Jako je teško balansirati, često se dogodi da stigne informacija za koju nismo sto posto sigurni je li točna. U tom slučaju mnogo je bolje sačekati. Kad se objavi pogrešna informacija, to doslovno može ugasiti cijelu tvrtku ako se radilo o važnoj vijesti, kao što se dogodilo s portalom koji je, nažalost, pogrešno obavijestio čitatelje o smrti Olivera Dragojevića krajem 2017. Teško je nakon toga vratiti povjerenje čitatelja.

Imaju li novinari problema s tužbama?

- Zakon je jako nenaklonjen medijima, kao i suci koji su skloniji presuditi u korist onoga koji tuži. Pogotovo ako tuži za klevetu, poremećaje čakri i slično. Suci su skloni uvažavanju kojekakvih emocionalnih boli koje ponekad ne bi trebali tako tretirati.

Je li teško ostati objektivan i nepristran pri pisanju članka?

- Kako kome. Meni osobno nije, ali ima novinara koji vrlo teško odvajaju privatno od profesionalnog i to se vidi u svakom tekstu. Ja volim kad novinar unese svoj stav u tekst, mislim da se jedino tako može razvijati kao autor. Potpuno objektivno novinarstvo ne postoji. Privatni mediji, pogotovo mladi novinari koji tek stasaju, moraju raditi na stavu. Iznositi ga, ali i raditi na tome da je dobro argumentiran jer stav je opasan, pogotovo ako napišeš neki tekst koji je vrlo lako oboriv. Kad si mlad uvijek imaš motiv za napisati nešto veliko i pametno, ali ubrzo shvatiš da ima još pametnijih od tebe koji mogu pobiti tvoje argumente pa se moraš više potruditi i raditi na sebi.

Hoće li se vijesti potpuno prebaciti u digitalni oblik ili još ima ljudi koji vole miris novinskog papira?

- Novina će u nas opstati, po mojoj procjeni, još petnaestak godina. To uopće nije upitno. Ako je postojala borba između portala i tiska, apsolutno je prevladao portal. Nitko tko sad ulazi u svijet novinarstva ne može razmišljati da će pisati za tiskani medij, ali tisak će u nekoj svojoj mjeri ipak opstati. Morate se prvo dokazati

u digitalu da biste postali toliko dobri autori kako bi vam netko platio da pišete samo za tisak. To je luksuz u kojemu će samo rijetki uživati.

Imate li kakav savjet za buduće novinare?

- U novinarstvu se stvari jako brzo mijenjaju, a ako bih morao dati jedan savjet, to bi bilo da ne upisujete novinarstvo. Upišite nešto drugo, ali bavite se novinarstvom. Time se možete baviti s bilo kojim fakultetom. Na drugim fakultetima naučit ćete puno korisnije stvari nego na novinarstvu koje je relativno zaostalo u vremenu. Ako se budete bavili nekakvim ozbiljnijim novinarstvom s otprilike dvadeset pet godina, već će tada novinarstvo izgledati drugačije nego sada. Mnogo korisnije bilo bi usredotočiti se na neke tehničke stvari kao što su obrada fotografija, programiranje ili bilo koji poslovi u digitalnom svijetu. To će se pokazati puno korisnijim u samom novinarstvu nego da naučite forme pisanja, razliku između eseja, kolumne i slično. Taj se dio bez problema nauči u nekoliko godina ozbiljna rada i učenja. Budite uporni i sretno svim učenicima koji se u budućnosti vide u novinarskom poslu.

Glumci i novinari za pamćenje!

Tekst i foto: Damira Bočina, 3. a

Državna smotra literarnog, dramsko-scenskog i novinarskog stvaralaštva LiDraNo 2018. održana je u Primoštenu od 19. do 23. ožujka. Organizirala ju je Agencija za odgoj i obrazovanje pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske, Kolinde Grabar-Kitarović. Domaćin smotre bila je Osnovna škola Brodarica iz Primoštena koja se pobrinula za svečani doček li-dranovaca.

Naša je škola i ove godine bila vrlo uspješna! Maturantica **Petra Krolo (4. c)** u velikoj je konkurenciji izborila svoje mjesto na Državnoj smotri. Izvodila je „Monolog Beatrice“ iz djela „Djelovanje gama zraka na sablasne nevene“ autora Paula Zindela. Dramska Družina Druge DDD pod mentorstvom profesora **Borisa Škifića** još je jednom zasluženo pozvana

na državnu smotru, i to deveti put! Tekst za predstavu „Kako je počeo rat u mojoj gimnaziji“ napisao je sam prof. Škifić, a izveli su ga učenici: **Sven Bakić (4. e)**, **Nina Crnčević (1. a)**, **Antonija Grljušić (4. d)**, **Franco Jakovčević (2. a)**, **Jozica Javorčić (2. c)**, **Ivana Komić (4. b)**, **Petra Krolo (4. c)**, **Mihovil Puljiz (4. c)**, **Laura Vejnović (3. c)** i **Zdravko Vukelić (4. d)**.

Ipak, najveće ugodno iznenađenje bio je naš školski list „DRUGAčiji“ čiji smo drugi broj neočekivano dobili deset godina poslije prvog, pod mentorstvom profesorice **Marije Ljubenkov**. Uz prof. Ljubenkov na državnoj smotri predstavljala nas je i naša urednica **Magda Profaca (3. a)**. LiDraNo nije natjecanje već smotra. Cilj LiDraNa nije skupiti bodove nego biti kreativan i otvoriti se drugim ljudima. Unijeti sebe i svoje srce u izvedbu najljepše je što možemo, uz to i upoznati nove prijatelje, nasmijati se i biti sretan! Od srca svima zahvaljujemo i čestitamo! Svojim kreativcima želimo mnogo sreće i mašte i sljedeće godine.

Foto-grupa oduševila izložbom o vodama

Autorica: Damira Bočina, 3. a

Foto-grupa II. gimnazije na vrlo je kreativan način obilježila 22. ožujka, Dan voda. Naime, profesor likovne umjetnosti **Toni Horvatić** početkom školske godine je na prijedlog tadašnjih prvaša pokrenuo foto-grupu čija je ovogodišnja tema bila upravo voda.

Ideja za ovu izložbu došla je zahvaljujući natjecanju koji je na istu temu raspisao Hrvatski školski muzej. Međutim, gornja granica za natjecaj bila je šesnaest godina pa je prof. Horvatić odlučio napraviti ovu izložbu kako bi svi učenici mogli sudjelovati. Osim

što je profesor zadovoljan odrađenim poslom, za svoje učenike kaže da su vrlo talentirani i kreativni. Fotografije su bile izložene u prizemlju naše škole, a izložba je napravljena u suradnji s profesoricom biologije i kemije **Sandrom Šoše**. Ona je s učenicima napravila prigodni plakat s važnim porukama o vodi. Na otvaranju izložbe prisustvovala su pedagoginja naše škole, gospođa Jadranka Benzon i knjižničarka, gospođa Nediljka Galić. Učenici su bili sretni i ispunjeni, kao i njihovi mentori, a mi im želimo mnogo uspjeha i s nestrpljenjem iščekujemo nove projekte!

Sportska ili jezična gimnazija?

Tekst i foto: Ivo Pivčević, 3. d

Brojne nagrade u natjecanjima iz znanja jezika nisu naši jedini uspjesi: jednako smo izvrsni i na području sporta. Dugi niz godina Druga sudjeluje i osvaja visoka mjesta na raznim školskim, županijskim i državnim turnirima. Uz to, školu je tijekom godina pohadao velik broj reprezentativaca. Školski sportski klub ima odličnu suradnju s klubovima i savezima u Splitu i okolici, bio to nogomet, rukomet, veslanje ili vaterpolo. Naravno, ništa od toga ne bi bilo moguće bez mentorstva

naših odličnih profesora. Profesori **Idriz Melić** i **Katica Maleš** vodili su žensku košarkašku reprezentaciju do 3 prva mjesta na gradskim natjecanjima od 2005. do 2008. godine, ali to je bio samo početak. Prof. je Melić 2010. godine vodio skijašku ekipu do trećeg mjesta, prof. Maleš djevojke također do trećeg mjesta na štafeti 4x100 metara, ali se učenica Maja Katičić pobrinula da donese kući i zlatnu medalju, pobijedivši na trčanju na 400 metara.

2011. bila je godina individualnih uspjeha. Leonardo Renić osvojio je broncu na Državnom prvenstvu u plivanju na velike udaljenosti za osobe s invaliditetom, a Anđela Stjepandić brončanu medalju na Svjetskom prvenstvu u karateu za kadete, juniore i mlade seniore. 2012. godine opet se puni školska kolekcija. Učenice su osvojile drugo mjesto na školskom natjecanju iz streljaštva i opet treće mjesto na Kupresu. Nakon nekoliko godina zatišja, 2016. godine učenici, opet predvođeni prof. Melićem, osvajaju treće mjesto u odbojci, a rukometašice na čelu s prof. **Vinkom Bublom** drugo mjesto u rukometu. Uslijedila je vrlo uspješna godina.

Naši nogometaši i košarkaši osvajaju visoka druga mjesta, a treće mjesto u badmintonu odnosi naša ženska ekipa. U streljaštvu ženska ekipa u školu donosi srebro, a Lana Kokoškov prvo u pojedinačnim natjecanjima. Zlato su osvojile i naše stolnotenisačice. 2018. godina nastavila se u sličnom tonu. U stolnom smo tenisu zauzeli treće mjesto, a djevojke su briljirale i za zlato u streljaštvu. U budućnosti očekujemo još mladih talenata i još bolje uspjehe jer se već s pravom pitamo – jesmo li jezična ili ipak malo više – sportska gimnazija?

Kako uskladiti školske i sportske obveze?

Pitali smo naše školske sportaše kako se snalaze sa zahtjevnim gimnazijskim gradivom i svojim napornim treninzima. Evo što su nam odgovorili.

Leo Štimac (vaterpolist): Kad imaš odgovaranje po dogovoru, onda je deset puta lakše sve stići. I ako nisi u seniorima nema mnogo putovanja pa ništa ne pati.

Stipe Omrčen (košarkaš): Malo teže usklađujem oboje jer škola malo pati, ali sve se može stići uz dobru organizaciju i koju neprospavanu noć.

Toma Grubišić (nogometaš): Mislim da ima vremena za sve do čega ti je stalo pa ako malo uskladiš vrijeme, sve se može stići. Najčešće ne pati ništa, ali ovisno o periodu, ponekad se malo zapostavi škola, a ponekad treninzi. Ovisi i o dijelu sezone i bitnim utakmicama ili ako imam puno testova, onda odmorim jedan trening.

Jure Srhoj (vaterpolist): Odgovaranje po dogovoru mi je odlično rješenje jer ne moram odgovarati kad su mi treninzi i ne pati ništa, mogu uskladiti školu i treninge.

Luisa Nuša Duplančić (balerina): Samo se treba dobro organizirati i sve se uspije, ali definitivno škola malo pati.

Humanost, zajedništvo i divne tradicije koje traju već godinama

Tekst i foto: Lea Lozančić, 3. f

I prošla je godina za Drugu gimnaziju bila godina velikih vjeronaučnih projekata, poučnih i emotivnih putovanja i divnih humanitarnih akcija. Ponosni smo što smo već dugi niz godina sudionici mnogih projekata kroz koje naši učenici, pod vodstvom svojih profesora, uvijek iznova pokazuju da su veliki ljudi velikih srca.

Tradicionalno hodočašće u Rim i Vatikan

Kraj ožujka 2018. godine donio je 26. hodočašće u Vatikan, pod tradicionalnim vodstvom i organizacijom vjeroučiteljice, časne sestre **Dolores Brkić**, ovaj put u pratnji prof. **Ive Polić**. Mnogi učenici ističu odlazak u Rim kao najdraže srednjoškolsko putovanje, a iskustvo susreta sa Svetim Ocem osjećajem koji je teško opisati riječima. **Papa Franjo** vodio je svetu misu na 33. svjetskom danu mladih, što je bio najljepši mogući način za proslavu Cvjetnice. Interdisciplinarni pristup i njegovanje kako duhovnih tako i kulturnih vrednota očituje se u sadržajnom programu kroz koji su učenici upoznali ljepote Rima (Koloseum, Forum, katakombe...) i Vatikana, kao i još sedam talijanskih gradova koje su posjetili. Takvom se tradicijom može pohvaliti rijetko koja škola, a mi se samo nadamo da će Druga i Rim proslaviti još mnogo veće obljetnice.

Dani kruha – praznik poštovanja, humanosti i darivanja

Početak nove školske godine donio je još dva projekta na koje smo osobito ponosni. Proslava Dana

kruha u listopadu postala je tradicija koja objedinjuje učeničku kreativnost i humanost. Naime, običaj je da svi razredi ukrase svoje učionice plodovima jeseni te na poučan i zanimljiv način predstave važnost kruha. Njihove prezentacije ove su godine ocjenjivale ravnateljica **Ivanka Kovačević**, vjeroučiteljica **Dolores Brkić** i prof. **Lidija Omrčen**. Najbolji razredi uvijek budu simbolično nagrađeni, ali mnogo je važna njihova velika gesta ljubavi i milosrđa koju pokazuju prema onima kojima je pomoć najpotrebnija. Humanitarni dio programa uključuje prikupljanje hrane, odjeće i higijenskih potrepština za siromašne sugrađane pa su naši sjajni učenici i ove godine zatrpali školu paketima koje su s mnogo ljubavi poslali splitskoj udruzi Most.

Putovanje, iskustvo i pouka – zajednica Cenacolo

Nedugo nakon proslave Dana kruha, devedesetak se učenika pod vodstvom sestre **Dolores Brkić** i profesorica **Eme Bodrožić-Selak**, **Anamarije Brzice** i **Karmen Šesnić** uputilo u Međugorje. Hvalevrijedan vjeronaučni projekt nosio je naziv „Bijeg iz nesigurnosti u ovisnost – Potraga za pravim i trajnim vrijednostima na putu odrastanja“, a podrazumijevao je duhovnu obnovu, euharistijsko slavlje i posjet zajednici Cenacolo. Nakon mise održane na talijanskome jeziku učenici su sa svojim profesoricama poslušali svjedočanstva o bijegu od raznih ovisnosti kojima su okruženi, a sigurni smo da će pouke i dobronamjerne savjete zapamtiti i primjenjivati i u svojim životima.

Velika kreativnost i još veća srca naših učenika

Vesele nas i zaslužene pohvale za naše učenike koji su se osobito istaknuli svojim volonterskim i umjetničkim radom, čime su nas također već razmazili. Ove su godine zahvalnicu za svoj volonterski rad dobile učenice **Andela Batinić** i **Marta Medić** iz 4.b. razreda, kao i **Druga gimnazija** i volonterska skupina **PMI-a** s prof. **Dolores Brkić**.

Da uz veliko srce često ide i velika kreativnost, dokazala je naša učenica **Marija Čondić** koja je uz mentorstvo svoje vjeroučiteljice **Dolores Brkić** i profesora likovne umjetnosti **Tonija Horvatića** predstavila prekrasan likovni rad koji je nagrađen na promociji zbornika „U zagrljaju moje mame“.

Kad se sve zbroyi, možemo reći da vjeronauk mora i može biti mnogo više od obične nastave, pogotovo ako je svim sudionicima procesa prioritet humanost, zajedništvo, poštovanje i ljubav. U iščekivanju još jedne produktivne i produhovljene godine naših malih, ali opet velikih ljudi koji vrijedno rade u okrilju naše škole, želimo im još mnogo projekata kojima će uveseljavati i nas i sve s kojima surađuju.

Naša čarobna večer

Autorica: Nikolina Grizelj, 4. c

Nervoza, stres, strah, sreća, uzbuđenje. Sve odjednom. Termin za šminku i frizuru jedino je na što misliš od trenutka buđenja. Večeras je maturalna! Vrijeme ti teče brže nego inače i odjednom se spremaš i provjeravaš jesi li zaboravila odjeću za after (ne pada ti na pamet ići u haljini!). Fotografiranje s apsolutno svakim članom obitelji je „a must“. Svi se skupljaju i grle, dobacuju komplimente jedni drugima, a neki pokušavaju ostati smireni da ne bi slučajno „opleli“ na tepihu. S prijateljicama odmjeravaš kolege iz generacije. Svi su najljepša verzija sebe.

Prije stajanja u špalir svi parovi barem jednom oprezno isprobavaju hod jer, iako kratak, u tom trenutku izgleda kao kilometri. Nakon ulaska u dvoranu odmah trčiš van jer ponosne prijateljice i prijatelji također žele obilježiti ovaj važan trenutak s tobom. Nakon razgovora, čestitanja i još slikavanja otpustiš sve i shvaćaš da izlaziš na ljetu zimu u kratkim rukavima, a da ti ni u jednom trenutku nije postalo hladno. Po tome znaš da te maturalna euforija još nije pustila. No, sada je trebalo obaviti ono najvažnije, stati na pozornicu ispred svih i odraditi program, odgovorno i elegantno. Sto puta uvježbavano, ali od treme se ne može pobjeći. Svi slušaju pismo generacije, preplavljeni uspomenu.

Sveta Rita

rekla je da je hrabrost biti drugačiji. A naša je škola s razlogom DRUGAČIJA. Obrazovala nas je da budemo spremni za svijet koji nas čeka, ali više od svega – odgojila nas je. Naučila nas je slušati, pitati, boriti se, pomagati, padati i ustajati. Trudila se od nas napraviti ljude, a ne brojeve.

Grupa Neron pjeva, ravnateljica i kavalir Vedran plešu, profesor Bošnjak svira, mi najavljujemo, plešemo, bacamo dijabolo, sviramo ksilofone i violine, pjevamo i veselimo se. Plesni podij uvijek je bio pun i svi su uživali, ili su barem tako izgledali. U trenutku prikazivanja skečeva *cringeali* smo, smijali se ili se pitali koji je to profesor. Kada su vrapci došli na red, nastao je pravi cirkus. Svaki razred pokazao je svoju domišljatost i kreativno iskazao ljubav prema svojim razrednicima. Na maturalnoj nam se

pridružila prof. Matija Juranović koja je u trenutku ulaska dočekana pljeskom od strane svih maturanata. Korištenjem perika, naočala i raznih drugih modnih dodataka izgledali smo kao pravi otkačeni maturanti na slikama s kolegama iz škole. Točke svih profesora i učenika bile su dojmive te se vidi da nisu maturanti jedini koji su se pripremali za ovaj poseban događaj. Lutrije su bile sretne kako za koga, ali veselila nas je misao da će nam se vratiti dio novca od maturalne zabave. Imat ćemo za kavu neko vrijeme, ako ništa drugo. Kraj programa nije značio kraj plesa, ali ni kraj plesa nije značio apsolutni kraj, ali to je priča za neki drugi put. Kao što smo Ivana i ja na otvaranju ove bajkovite večeri rekly:

Mi ćemo kao Gabi Novak „pamtiti samo sretne dane“, a kruna tih sretnih dana bit će ova maturalna večer.

MATURALNA ZABAVA

Đana i Laura: Baviti ćemo se glazbom, ali upitno je može li se od toga živjeti

Pišu: Lara Janjić i Laura Kovačević, 1. a

Da smo škola puna pjevačkih supertalenata, to više nije novost. Ipak nas je vrlo ugodno iznenadila činjenica da su naše učenice, Đana Smajo (2. a) i Laura Nikolanci (2. f) suvereno vladale pozornicom showa „Zvezdice“ i nagovijestile blistavu budućnost naše pjevačke scene.

Kako je došlo do odluke da se prijavite na Zvezdice?

ĐANA: Prvi put sam se prijavila zbog savjeta svoje mentorice, a drugi put me netko anonimno prijavio i nikada nisam saznala tko je to bio.

LAURA: Prijateljice iz razreda odlučile su umjesto mene i prijavile me.

Je li natjecanje bilo stresno?

ĐANA: Prvi put kada sam se natjecala bilo je jako stresno, ali već u drugoj sezoni sam se opustila, a u trećoj sam bila u potpunosti naviknuta na tijek natjecanja. Imala sam bezuvjetnu podršku svoje mentorice, obitelji i prijatelja.

LAURA: Da, zato što sam bila svjesna činjenice da me gleda cijela Hrvatska, odnosno ljudi koji prate taj show i da ako nešto pođe po zlu može doći do rугanja. Bojala sam se svojih izvedbi.

Je li bilo negativnih komentara nakon nastupa?

ĐANA: Dobila sam malo negativnih komentara, koje sam zanemarila.

Kako je show izgledao iza kulisa?

LAURA: Pa to je vjerojatno najstresniji dio cijele

procedure jer si zapravo svjestan da ćeš izaći pred publiku i da će te vidjeti svi gledatelji koji prate taj show. U drugu ruku je super jer je atmosfera odlična i mnogo je ljudi koji ti govore da će sve biti dobro.

Je li vam iskustvo na Zvezdicama pomoglo ili odmoglo?

ĐANA: Definitivno je pomoglo jer sam se nastupanjem pred toliko ljudi otvorila i dobila mnogo samopouzdanja, a potpora ljudi naviše mi je pomogla. Bilo mi je jako drago što se nekome sviđa moj rad.

LAURA: Sigurno mi je pomoglo jer mi je dočaralo kako je biti na pozornici i doživjeti svijet slavnih izbliza.

Planirate li se i u budućnosti baviti glazbom?

ĐANA: Da, ali ne znam kako će se hrvatskoj publici svidjeti moj stil pjevanja.

LAURA: Nadam se da hoću, ali ne znam hoću li od toga živjeti. Uz to ću sigurno imati završen fakultet.

Poslušajte što vam Azija želi reći!

Piše: Nikolina Grizelj, 4. c

J-pop skraćena je za japanski pop, žanr koji je nastao pod utjecajem zapadne glazbe. Termin se pojavio krajem 80-ih godina na radio postaji J-WAVE. K-pop kratica je za korejski pop u koji osim popa ulaze elektropop, hip hop, rock te R&B.

J-pop zapravo je evolucija kombiniranja jazza i „Nove glazbe“. Nastao je 1988. godine na sastanku koji je administrativni direktor radio postaje J-WAVE Hideo Saito održao s predstavnicima japanskih glazbenih kuća. Isprva se upotrebljavao naziv City Pop (glazba s urbanom temom), zatim Japan-made Pop, da bi se na kraju skratilo u J-pop. Termin se upotrebljava za brojne žanrove japanske glazbe. Podžanrovi J-popa su: anime pjesme, boy band, pop, girl group, J-rock, J-core (japanska vrsta hardcorea), Shibuya-kei, video game music, Visual kei (vizualno napadni glazbenici po odjeći ili načinu šminkanja iz različitih glazbenih pravaca), J-urban, J-ska (glazba koja kombinira meal/punk/folk/funk, tradicionalni jamajčanski klub i country glazbu). Japanske glazbene trgovine obično dijele glazbu na četiri „police“, a to su: J-pop, enka (japanska tradicionalna balada), klasika i zapadna pop glazba. Najpoznatije ili najbolje grupe koje su obilježile 2017. su: Deadlift Lolita, Exile the second, Perfume, Lead, AKB48, Babymetal, Suchmos, FEMM i Faky.

Znatelje radi, poslušala sam pjesme svih nabrojanih grupa te sa sigurnošću mogu reći da sam bila iznenađena nekim grupama, npr. Deadlift Lolitom koja kombinira metal i pritom se u *slatki* stil oblače oba člana grupe, muškarac i žena. U grupi AKB48 postoji 130 članica koje imaju svoje vlastito kazalište u kojem nastupaju svakodnevno te također izbacuju pjesme. Zatim dolazimo do benda Babymetal koji inače slušam jer ih smatram jedinstvenima. Grupa se sastoji od tri članice koje nisu ni znale što je metal prije nego je od njih stvoren bend.

K-pop kratica je za korejski pop u koji osim popa ulaze elektropop, hip hop, rock te R&B. Naziv K-pop odnosi se samo na glazbu Južne Koreje. Cijeli svijet susreo se s K-popom a da toga nije bio svjestan. Sigurno biste se sjetili ritma i plesa kad bi vam se reklo „Gangam style“. Osim što je najpoznatija K-pop pjesma, ujedno je i pjesma s najviše pregleda na YouTubeu. To pokazuje da unatoč jezičnim razlikama glazba „zarazi“ ljude svojim ritmom i pjevnošću te ih spaja, ili barem nasmijava. Najpoznatije K-pop grupe ovoga vremena svakako su Bts i Exo s obzirom na njihova postignuća. Naime, Bts osvojio je nagrade na American Music Awards, Kids Choice Awards te na Melon Music. Bili su odabrani za ambasadore UNICEF-a, a časopis *Time* proglasio ih je jednim od najutjecajnijih

poznatih osoba 2018. godine. Gostovanjem na raznim američkim showovima poput *Ellen*, *Late night show with Jimmy Fallon*, *The Tonight Show* pokazali su da ih čak ni jezične barijere ne mogu zaustaviti u osvajanju svijeta te da su uvijek voljni naučiti i isprobati nove stvari. Exo je svoju popularnost postigao rasprodajom preko milijun kopija albuma godišnje, sudjelovanjem u UNICEF-ovim akcijama te im uz to MAMA svake godine dodjeljuje nagradu za album godine.

K-pop umjetnici još od ranih tinejdžerskih godina počinju s brojnim pripremama kako bi dospjeli na scenu. Te pripreme uključuju satove pjevanja, učenje raznih koreografija i jezika, sviranje novih instrumenata. Na K-idolima velik je pritisak, pogotovo po pitanju izgleda. To je izrazito naglašeno kod ženskih K-idola koji često dobivaju vrlo negativne komentare zbog svog fizičkog izgleda, što nerijetko rezultira izgladnjivanjem, naglim debljanjem i brojnim kompleksima koje osoba nikada ne može nadići. Od njih se očekuje savršenost i preciznost, društvo ih osuđuje te im jedini izlaz iz toga u najgorim slučajevima predstavlja smrt. K-pop industrija općenito je vrlo nehumana te bi čovjek trebao biti zaista mentalno jak kako bi se mogao izboriti za sebe.

Glavno pitanje koje se nameće jest koja je razlika između K-popa i J-popa. Mnogi bi rekli da je nema, ali razlike su vrlo uočljive. Prva razlika bila bi imidž same grupe. Dok su umjetnici K-popa priklonjeniji tamnijem i „opasnijem“ načinu odijevanja (edgy), japanske grupe/bendovi većinom ciljaju na *slatki* (kawaii) izgled koji uključuje lepršave suknjice i pomalo dječje frizure. Kad je riječ o utjecaju, J-pop većinom se fokusira na lokalno tržište dok K-pop proširuje svoje vidike surađujući sa zapadnjačkim umjetnicima (npr. Change-RM, Whale). Na utjecaj se nadovezuje fokusiranje na tržište. Kako je Japan veća zemlja od Južne Koreje, logično bi bilo zaključiti da stoga ima veće lokalno tržište. Kako ima veće lokalno tržište, nema potrebe toliko se širiti. Zato bismo mogli reći da je Koreja na neki način bila prisiljena otvoriti se svijetu i pokazati na što je sve spremna, što im se na kraju i isplatilo. Što se tiče same glazbe, J-pop se drži tradicionalnog ritma bubnja te u pjesmama često čujemo visoke tonove i „slatke“ glasove koji su nalik dječjima te to možda neće privući baš svakoga. K-pop se s druge strane smatra lijepim središtem R&B glazbe te se u njemu mogu pronaći različiti ritmovi i glasovi. U svakom slučaju, smatram da svatko može naći nešto za sebe i u J-popu i u K-popu.

Krankšvester: Glazba ljudi koji misle da imaju nešto za „prenijeti“ nama je najdosadnija

Autorica: Sunčica Klarić, 4. a

Krankšvester je 9. studenog 2018. nastupao u splitskom klubu Zenta, a to je bila odlična prilika da razgovaramo s našom hip-hop senzacijom. Kao fanu ove grupe, bilo mi je doista teško ne osjećati se nervoznom. Tako sam se osjećala iz više razloga: prvi je, dakako, bila sama činjenica da ću ih upoznati, a drugi je, osim nervoze, bio i stres. Hoće li im moja pitanja biti zanimljiva ili će im ovo biti najgori intervju ikad?

Ako niste upoznati s Krankšvesterom, evo nekoliko osnovnih informacija o njima. Članovi ove glazbene grupe dolaze iz Osijeka, a njihova imena su *3ki Stil* (Davor Miletić) i *Sett* (Hrvoje Marjanović). Poznati su po humoru, vulgarnom rječniku i sarkastičnim stihovima, a možemo ih svrstati u hip-hop/dance žanr. Koliko su opušteni, pristupačni i zabavni – nadam se da ćete moći iščitati iz ovoga razgovora, a njihovu glazbu, ako kojim čudom još niste, morate poslušati.

Ako do nekoga kutka naše domovine još nije do pro glas o Krankšvesteru, molim Vas da nam se ukratko predstavite.

SETT: Najbolji opis bio bi hrvatski elektro bend, s elementima skoro pa svakoga žanra s naglaskom na glazbu iz 90-ih.

Slušatelji često prvo uoče psovke u Krankšvesterovim pjesmama...

SETT: Pa da, od 120 riječi koje znamo, 50% njih su psovke.

Smatrate li da zbog toga imate loš utjecaj na slušatelje? Neki obožavatelji imaju 13, 14 godina i imajući ovo na umu, mislite li da je dio odgovornosti da pazite na svoj izražaj?

SETT: To definitivno mora biti odgovornost roditelja.

3KI STIL: Najveći je problem u tome što oni bježe od odgovornosti. Uvijek im je netko drugi kriv.

SETT: Da, uvijek im je televizija kriva, filmovi i glazba, a to što oni ne paze čemu je sve njihovo dijete izloženo, to nema veze.

Mislite li da inspirirate slušatelje da žive onakvim stilom života koji opisujete u pjesmama? Žive li švesterovci uopće takav život?

SETT: Ne, ne, to je samo zezancija, nikakvo promoviranje. Sve je to zapravo mišljenje, nečiji stav. Ako misliš da je to najbolja stvar ikada koju si ti čuo... To je tvoje mišljenje. Ne mogu utjecati ni na čije mišljenje. Mi znamo s kojim ciljem radimo to što radimo, zašto stvaramo glazbu kakvu stvaramo, a kako će to netko razumjeti, uvijek je na slušatelju.

Mogli bismo reći da ste se proslavili pjesmom Gaber. Osjećate li se kao poznate i slavne osobe?

SETT: Uopće ne. Skroz nas je iznenadila ta slava. Znali smo da je Gaber super stvar kada smo je snimili, ali da će je ljudi zavoljeti ovako kako jesu, to nismo očekivali. Htjeli smo napraviti nešto drugačije. Nama se pjesma sviđjela i odlučili smo da će biti

naš prvi singl.

3KI STIL: Meni je najgore kada ljudi dođu na koncert, a ne znaju ni jednu pjesmu osim Gabera pa polude kada je čuju...

SETT: Pa da, ali to je „problem“ hita. Ne možemo to izbjeći.

Ovo ste ljeta nastupali na Fibra festivalu i shvatila sam da odziv publike, kada ste pjevali neke druge pjesme, nije bio onakav kakav je bio kada ste počeli s Gaberom. Ljudi su znali tu pjesmu od riječi do riječi. Očekujete li danas neku drugačiju atmosferu, odnosno nadate li se da će doći vaši istinski fanovi?

SETT: Pa da, nadam se velikom odzivu naših fanova.

Da se malo odmaknemo od glazbe, čime se još bavite?

SETT: Ja sam uz ovo i kolumnist Indexa, radim glazbu i za druge izvođače i to bi bilo to. S obzirom na to da sam otac, pokušavam se ne baviti toliko drugim stvarima.

3KI STIL: Ja se bavim samo glazbom. Posvećen sam.

Mislite li da je lakše prenijeti neku poruku preko članka ili preko pjesme?

SETT: Krankšvester nije neko mjesto za prenošenje poruke jer je pogrešno shvaćen, a preko članka je sasvim drugačije. Drugačija je forma, stil... Osobno, glazba ljudi koji misle da imaju nešto za prenijeti, nešto pametno za reći, meni je najdosadnija. Svaka pjesma prvotno mora biti dobra, a hoćeš li ti nešto prenijeti na slušatelja, opet je individualna stvar. Ja uvijek kažem da postoji nešto više ispod ovoga psovanja, ali nažalost, ljudi to ne shvaćaju. Ili nisu u stanju ili jednostavno ne žele; ljudi prihvaćaju da je nešto hit, ne žele znati razlog tome.

Jeste li imali uzore dok ste odrastali i imate li ih još i uvijek?

3KI STIL: U glazbi ne. Iskreno, mislim da kao dijete uvijek želiš biti netko drugi, ali ja ne. U glazbi pogotovo. Sami smo kreirali svoj zvuk, ponosimo se time.

SETT: Da, mislim da sam prestar da imam neke uzore. Mi zapravo dolazimo iz generacije, jedne ere gdje je bitnije biti drugačiji, nego pratiti trendove kao današnje. Što si drugačiji od drugih, to bolje.

Rekli ste vas se ne treba shvatiti ozbiljno, ali odakle vi zapravo crpete ideje i inspiraciju za pjesme?

SETT: Obično izaberemo neku temu, sjednemo i sve se svede na to tko će koga više nasmiјjati. Ali in-

spiraciju za teme o kojima ćemo pisati proizlaze iz života. Nešto što čujemo, vidimo... Za nas se govori da smo vulgarni, ali naše najuspješnije pjesme ne govore o drogiranju, seksu... Mi smo eksplicitni, zato psovke ljudima „upadnu u oko“, ali nismo toliko „gori“ od drugih. Oni su samo suptilniji, a mi malo drugačiji.

Profesor Bošnjak: Naš je zbor jedinstven u Hrvatskoj

Pišu: Lara Baković i Nikolina Dominović, 1. a

U protekloj godini naš je školski zbor osvojio 1. mjesto na državnom natjecanju u Varaždinu, a ove godine u studenom pribrojio mu je i zlato na međunarodnom natjecanju u Rijeci. O zbornim uspjesima, ali i ostalim glazbenim zanimljivostima razgovarale smo s našim profesorom Ivanom Bošnjakom.

Je li Vas život oduvijek vukao prema glazbi ili se ta ljubav dogodila neočekivano?

Od samih početaka uvijek sam bio sportsko-umjetnički tip, volio sam jezike i društvene predmete, ali najviše sport i glazbu. Svirao sam klavir dok sam živio u Njemačkoj i od tada je počela ljubav prema glazbi.

Kakve želje i planove za ovu godinu imate s našim školskim zborom?

Cijeli se taj proces iz godine u godinu ponavlja. Odolaze maturantice, dolaze prvašice. Ove smo godine dobili mnogo novih prvašica, ali broj članova uvijek je na zadovoljavajućoj razini. Želje su kao i prošle godine, da odradimo županijsko natjecanje u ožujku i da se u svibnju kvalificiramo na državno kao što smo zadnje tri godine uspijevali. Nadam se ponavljanju zlata kao prošle godine u Varaždinu. Zadovoljni smo jer još nijedan školski zbor u Hrvatskoj prije nije bio pozvan na međunarodno natjecanje zborova, a ktome smo i osvojili zlato.

Kada ste odlučili da ćete postati nastavnik glazbenog?

To sam shvatio u srednjoj školi. Išao sam u Nadbiskupijsku klasičnu gimnaziju Don Frane Bulić i u drugom srednje intenzivno sam počeo s pripremanjem za glazbenu akademiju. Bila mi je želja raditi s mladima. Tijekom fakulteta pjevao sam u gradskom zboru Brodosplit gdje se razvila moja ljubav prema klapskom pjevanju. Kada sam se zaposlio u Drugoj gimnaziji stvorila se ideja za osnivanjem dje-

vojačkog zbora.

Je li teško predavati glazbeni s obzirom na to da ga učenici često zanemaruju?

Meni ne. Kreativna sam osoba, a glazbeni je sam po sebi kreativan predmet. Glazbeni nije predmet kao matematika, hrvatski i engleski koji su na državnoj maturi, stoga učenike pokušavam naučiti ono osnovno. Knjige iz glazbenog pune su nebitnih sadržaja i razumijem da nemaju svi sluha za glazbu. Na satu dopuštam da učenici biraju svoje glazbene primjere i tako se upoznajemo s različitim vrstama glazbe.

Kako su izgledale pripreme za prošlogodišnje natjecanje u Varaždinu?

Pripreme su bile osebujne, zahvaljujući 21. stoljeću i tehnologijama. Imam grupu na WhatsAppu s djevojkama iz zbora. Kada radimo novi program, pošaljemo im dionice svake skladbe. Svaki glas ima svoju dionicu. One te dionice slušaju te tako zapamte melodiju i tekst. Uz to svaki dan sedmi sat, kada im odgovara, mogu doći vježbati s njima. Tjedan dana prije natjecanja imamo intenzivnije probe i tada vježbamo svaki dan.

Imate li u planu osnivanje kakve muške pjevačke sekcije?

Razmišljao sam o tome da osnujem muški zbor. Kada sam osnovao djevojački želio sam uključiti i mladiće. Problem je bio taj što je u ovoj školi puno više djevojaka. Tako na primjer u razredu ima 6-7 mladića, a od njih su 2-3 sportaši i malo je vjerojatno da će pjevati u muškom zboru. Za osnivanje zbora treba biti bar petnaestak muških, ali nažalost, nije ih bilo dovoljno pa sam odustao od te ideje. Rekao sam im da, ako žele, mogu nastupati na božićnom koncertu i tako pokazati svoj talent. Od ove ćemo godine formirati mušku klapu koja će nastupiti na ovogodišnjem božićnom koncertu.

Božićni koncert – tradicija koja spaja srca

Tekst i foto: Dragica Lozina, 3. f

Božićni je koncert II. gimnazije postao prava tradicija. Naime, ovogodišnje je druženje u blagdanskim danima bilo jubilarno peto te samim time posebno. Crkva Svetog Križa u Velom Varošu već petu godinu za redom ugostila je mlade pjevačke talente naše škole. Uvježbani voditeljski duo svojim najavljuvanjem također postaje naša mala tradicija. Franko Jakovčević i Damira Bočina, učenici 3. a, uveli su nas u večer punu ugodnih iznenađenja. Dupkom puna crkva uživala je u brojnim izvedbama. Ovim putem pohvalit ću soliste koji su svoje točke izvanredno izveli te time zaslužili gromoglasan pljesak prezdovoljne publike. Svoje mjesto uz talentirane soliste zaslužio je i nagrađivani školski zbor pod vodstvom prof. Ivana Bošnjaka. Naime, ove je godine naš zbor

osvojio prvo mjesto na međunarodnom natjecanju gdje su bili jedini školski zbor među zborovima glazbenih škola. Međunarodno zlato pridodali su zlatu i srebru s državnih natjecanja i nadamo se da će se polica s nagradama još puniti sjajnim priznanjima. Pjesme pjevane na spomenutom natjecanju izvele su se i u Crkvi Sv. Križa. I na samome kraju, božićni je koncert bio poseban po još jednom aspektu. Ove se godine prvi put mogla čuti naša muška klapa. Tenor Bruno Jakobljević (4. a), dva baritona: Marin Krnić (2. b) i Ivan Mihačić (4. e) te čak tri basa: Duje Ercegović (3. f), Rui Škegro (2. b) i Roko Grubšić (3. d) bili su prava poslastica za okupljenu publiku i zaslužno su izazvali ovacije prepune crkve. Zadnje su minute koncerta bile rezervirane za sve sudionike koncerta i samu publiku. Crkvom su se orile poznate božićne pjesme poput Last Christmas i Oliverovog Bijelog Božića. Želim čestitati svim sudionicima koncerta i zahvaliti svima koji su došli podržati talentirane učenike. Također, posebno zahvaljujemo i don Mihaelu Jelaviću, župniku Župe Sv. Križa. Nadam se da će dogodine biti još više sudionika, ali i publike kako bismo si zajedno uljepšali predblagdanske dane.

Dvije crte

Rosie Kugli: Uljepšano pisanje o tinejdžerskoj stvarnosti osuđeno je na propast

Autorice: Lea Lozančić i Dragica Lozina, 3. f

Prošle je godine nekoliko razreda naše škole za izborne lektire dobilo djela Rosie Kugli. Priznajemo, ime nam je samo „zazvonilo“, ali ubrzo nam se urezalo u pamćenje, kao i sjajne knjige „Nisam ti rekla“, „Hod po rubu“ i „Dvije crte plavo“. Rosie Kugli osvojila je prestižnu književnu nagradu Grigor Vitez, ugledala svoj roman na kazališnim daskama i nastavila neumorno stvarati nova remek-djela, a u razgovoru nam je otkrila odakle crpe inspiraciju za knjige koje oduševljavaju mlade.

Zašto ste se posvetili pisanju tekstova za mlade?

Dugi niz godina hrvatski pisci za mlade odbijaju pogledati istini u oči, a istina je da smo suočeni s rastom uznemirujućih pojava koje ja tako nemilosrdno seciram i opisujem. I uspijevam odaslati poruku. Formula je jednostavna i pokazala se uspješnom. Iskreno i bez uljepšavanja, jezikom srca i emocija progovaram o odrastanju, služeći se jezikom mladih, njihovim „forama“ i crticama iz života. Smatram da realna literatura ima didaktične elemente jer realnošću možemo probuditi želju u mladima za boljitkom na svim područjima života. Mladi su vrlo osjetljivi, pogotovo na laž i nepravdu, pa mislim da bi prikaz lažne, odnosno uljepšane stvarnosti, bio kontraproduktivan. Ni jedan tinejdžerski život nije idealan, mladi čitatelj voli se poistovjećivati s likovima, a kad ih glavni lik podsjeti na njih, to im je knjiga draža.

Možete li nam otkriti motiv koji vas je potaknuo na pisanje romana „Dvije crte plavo“?

Roman „Dvije crte plavo“ otvara temu koja se počesto gura pod tepih, a u hrvatskom romanu za mlade nije relevantno ni dodirnuti, a to je tema maloljetničke trudnoće. Neplanirane, neželjene trudnoće stvarnost su za milijune tinejdžera, bez obzira na društveni i ekonomski sloj. Mladenačke trudnoće

predstavljaju znatan socijalno-medicinski problem, ali one su samo dio priče – ne govore o emotivnim posljedicama abortusa i preranim brakovima koji često unište planove za daljnje školovanje i obično završavaju razvodom, ili o teretu majčinstva za djevojkju.

Poznati ste i kao autorica ljubavnih romana – jeste li u duši romantičar?

Možemo idealizirati ili umanjivati vrijednost ljubavi u svojoj životnoj priči, ali ja sam uvijek za ljubav. Zbog nje sve ima smisla, a onda opet ništa nema smisla! I bez obzira na ljubavne krahove i brodolome, vjerujem u snagu ljubavi. Zbog ljubavi se pokreću ratovi, uništavaju kraljevstva. Ljudi pjevaju zbog ljubavi, rade zbog ljubavi, zbog nje žive i umiru...

Osvrnimo se na romane „Nisam ti rekla“ i „Dvije crte plavo“. U obje knjige obitelj igra važnu ulogu u životima mladih. Smatrate li da naši najbliži imaju toliki utjecaj na naše sudbine? Koliko je važna činjenica da se u obje knjige radi o imućnim obiteljima?

Sve sretno obitelji nalik su jedna na drugu, svaka nesretna obitelj nesretna je na svoj način. Već prvom rečenicom Ane Karenjine Tolstoj pogađa „u sridu“. Smatram da obitelj ima važnu ulogu u našem odgoju i životu. Činjenica je da je život kakvim danas živimo utrka s vremenom, trka za novcem, neplaćenim računima, borba da se preživi, život na rate i otplate; krediti, žal za neostvarenim željama, nezaposlenost, neimaština, sve veće socijalne razlike, djeca koja nemaju s kime razgovarati, roditelji koji ne znaju što im djeca rade i gdje su... Tradicionalna obitelj kakvu poznajemo nestaje, a roditelji su sve manje prisutni u životima, svaki drugi brak je rastavljen. Majke na sebe preuzimaju sve više obaveza, a o tome bih

mogla ispisati čitave romane. U tome najviše ispaštaju djeca. U knjigama „Nisam ti rekla...“ i „Dvije crte plavo“ radi se o prikazu imućnih obitelji, ali u knjizi „Hod po rubu“ opisan je raspad obitelji, siromaštvo i nezaposlenost. Zato se glavni junak priče teško nosi sa životnim izazovima.

Kako ste uspjeli vjerno prikazati tinejdžerski život, jeste li imali pomoć?

Kako imam kćer i sina u tim godinama, intenzivno proživljam njihove burne godine i mislim da poznajem ukus današnjih tinejdžera. Sudeći po osvrtima koje dobivam od buntovnih tinejdžera, smatram da sam pogodila. Mislim da je pisanje literature kojoj je svrha da ugađa tinejdžerima i koja ne daje realnu sliku svijeta i života osuđeno na propast. Pri pisanju svake knjige jako su mi važni razgovori s tinejdžerima i njihove sugestije, razmišljanje o temi. Neizmjereno sam zahvalna na tome, a posebice na iskrenosti i povjerenju koje mi ukazuju.

Ove je godine Vaš roman „Dvije crte plavo“ iznudio i tekst za kazališnu predstavu. Je li to otpočetak planirano ili je samo odjek zadovoljne publike?

Prijateljica i producentica, ali i glumica u predstavi, Svetlana Patafta, željela je napraviti predstavu po motivima moje knjige. Naravno da sam s oduševljenjem prihvatila ideju i krenuli smo u realizaciju koja je iznjedrila predstavu. Zahvalna sam divnim ljudima i energiji koju smo uložili tako da je predstava, slobodno mogu reći, postala hit. Divno je to što se publika poistovjećuje s glavnom junakinjom tako što uživo prati njen život. Ne zamišlja ga kao kad čita knjigu, nego gleda živo biće na sceni, vršnjakinju koja je došla u situaciju koju nije željela. Kazalište je umjetnost koja gledatelju na najizravniji način predstavlja život koji on sam živi.

Jesu li postojali alternativni završeci za neke tragične rasplete u Vašim romanima?

Nije bilo lako pisati takvo što. Treba odaslati poruku koja će ih na neki način uzdrmati, nagnati na razmišljanje. Kod knjige „Nisam ti rekla...“, priznajem, nisam željela tragičan kraj. Željela sam odaslati drugačiju poruku, no tinejdžeri s kojima sam radila na knjizi nisu se slagali. Kad smo razgovarali o kraju, rekli su da je moguć samo jedan scenarij, koji sam na kraju i prihvatila. Sada sam neizmjereno zahvalna na tome. Mislim da je kraj knjige ono najvrjednije. Tragičan kraj junakinje zapravo je ono na što trebamo upozoriti ponajprije mlade, a potom i njihove roditelje, ali i društvo: konzumiranje alkohola, posebno na način na koji to danas čine mladi („binge drinking“ - teška opijanja) često dovodi do tragičnih posljedica. I zaista, svi koji su pročitali knjigu slažu se. Kod knjige Dvije crte plavo kraj se nametnuo kao jedino rješenje. No nemaju sve knjige tragičan kraj. U knjizi Hod po rubu Jakov se izvlači iz teške životne situacije.

Po Vašem mišljenju, na koji bi način trebalo informirati mlade o problemima adolescentskog perioda?

Smatram da je na svima nama; roditeljima, profesorima, odgajateljima, liječnicima, književnicima ukazati i objasniti posljedice neodgovornog ponašanja. Objasniti to tako da nas mladi „čuju“: kroz njihovu priču, na njihov način, služeći se njihovim crticama iz života, njihovim jezikom koji će možda nekima „zaparati“ uho. Kroz knjige, filmove i kazališne predstave ipak se nešto mijenja. I ponosna sam što su moji romani prepoznati, nagrađivani, uključeni u javnozdravstvene kampanje, postavljani na kazališne daske. Odlazim na književne susrete, s dr. Breitenfeldom obišla sam skoro sve škole u Zagrebu, ali i u drugim gradovima. Ponosna sam i na zdravstveno-književne radionice s dr. Anom Puljak, voditeljicom odjela za promicanje zdravlja u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar. Kroz te susrete i radionice osjećam koliko su mladi ljudi željni informacija.

Jesu li Vaša djeca sudjelovala u stvaranju romana?

Svakako da jesu. Razgovaram s njima, pitam ih kad zapnem, zanima me koje su im teme *in*. Često sam začuđena koliko znaju o nekim stvarima, a onda opet o nekim stvarima ne znaju baš puno. Mislim da im ponekad idem na živce, ali vjerujem da su na kraju ipak ponosni.

I za kraj jedno pitanje nevezano za književnost. Vjerujete li u bolje sutra?

Znate kako se kaže; i kad je sve izgubljeno ostaje budućnost. Budućnost i vjera u bolje sutra, to je nešto u što apsolutno i bezrezervno vjerujem!

Storm of The Unknown

There are things that he should learn
 For forbidding what she yearned
 Her words were not allowed
 She didn't make a sound
 So she packed her bags and walked
 In the storm of the unknown
 She had nothing out there
 But the memories of that man
 They haunted her a while
 Soon she'll lose her mind
 He yelled at her so loud
 Widely opening his mouth
 She walked down the stairs
 As she yielded to his blaze
 So she packed her bags and walked
 In the storm of the unknown
 She had nothing out there
 But the memories of that man
 They haunted her a while
 Then she lost her mind
 Snow started to fall
 On the bench she laid upon
 And she got what she had yearned
 She talked for all she could
 She laid frozen to death
 And she never lost a breath
 Again.

46 Bruno Jakobljević, 4. a

Don't

Some nights you just feel dust in the air
 Like two worlds are about to have an affair
 Doctors call it depression
 I say it's just a bad occasion
 You take that cross on your shoulders
 But I bet the pain makes the best soldiers
 All we ever did was trying to not be like the rest
 Time to change it into being the best
 Everyone is facing it different ways
 At the end we just fight for better days
 So don't you dare to say we are weak
 It is all about what we feel,
 not about what we speak.

Vlatka Antonia Tolj, 4. a

Kukavica

Blijeda lica
 I užarene krvi
 Vrla srca
 A prevelika ponosa
 Kukavica nije ptica
 Kukavica je hod po zemlji
 Kada je i duša ono po čemu hodaš
 Kukavica je trag u noći
 Počiva u miru
 Gubi se u beskraju
 Sama osoba puna sebe
 Izgubljene duše
 Sačuvane sjene
 Jedina vrlina joj je
 Ona koja ne postoji
 Kukavica si odavno već
 Žrtve broji

Anđela Rogulj, 3. d

Ja imam san

Ja imam san
 Da osjetim ovaj dar
 Bogom dan

Vidjeti svijeta
 Trčati u vjetar
 Bez ikakvih sjeta

Pustite da proslavim
 Ovaj išarani život
 Kako god se pravo sjetim

Da od mišljenja se otrgnem
 što me na mjestu drže
 U svom svjetlu da se pokažem

Nikola Andrija Marasović, 2. c

Jer ako odeš

jer ako odeš
 sa sobom povlačiš i zvijezde
 u modro-zeleni zaborav

i što ako te galaksije odluče slijediti
 što ako ona tvoja krvava strast isklizne kroz
 moje prste
 i što ako zaboga sve tvoje
 priče o nebu
 ostanu samo podsjetnik da je
 ono tu

želim da mi pričaš o nebu
 želim plakati zvijezde
 želim znati da smo prošarani istom galaksijom
 i da sunce i mjesec i planeti i najmanje čestice sve-
 mira znaju
 da prokleta znaju

jer čemu pogledi
 čemu osmijesi i parfem utkani u mojoj kosi
 čemu zora na tvojim usnama

čemu današnji dodir ako otimaš
 moje zvijezde
 nemoj maknuti ruku

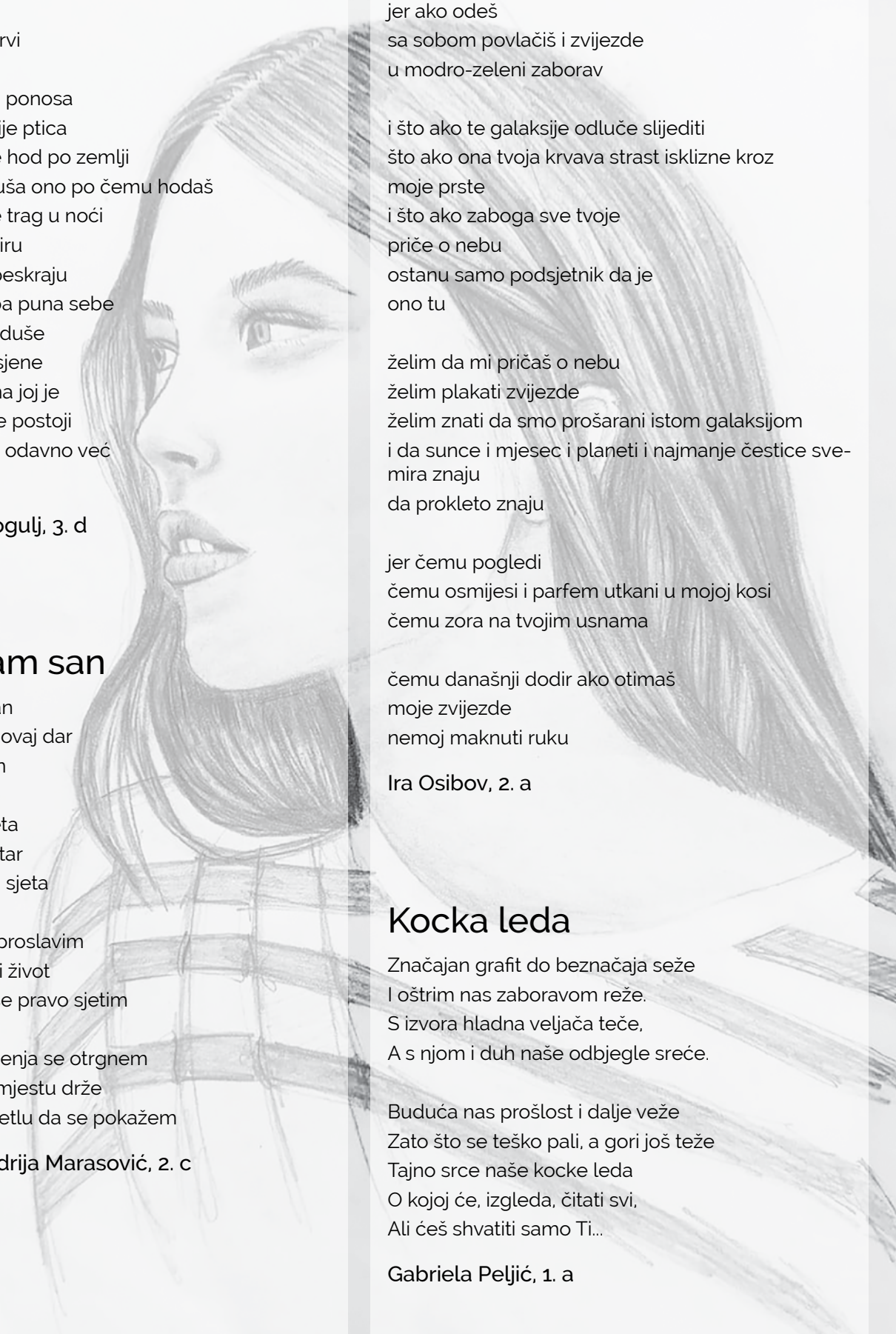
Ira Osibov, 2. a

Kocka leda

Značajan grafit do beznačaja seže
 I oštrim nas zaboravom reže.
 S izvora hladna veljača teče,
 A s njom i duh naše odbjegle sreće.

Buduća nas prošlost i dalje veže
 Zato što se teško pali, a gori još teže
 Tajno srce naše kocke leda
 O kojoj će, izgleda, čitati svi,
 Ali ćeš shvatiti samo Ti...

Gabriela Peljić, 1. a

KRANKŠVESTER

Odabrali smo svoje favorite!

Sto ljudi, sto čudi, kaže stara poslovice. Školskih je novinara skoro dvadeset, ali dijelimo mnoga slična razmišljanja, a često i umjetnički ukus. Pokušali smo izdvojiti svoje trenutne favorite u svijetu glazbe, filma, književnosti i kazališta. Slažete li se s našim izborom?

GLAZBA

1. Krankšvester IV

Što još reći o osječkom hip-hop dvojcu koji je zaludao Hrvatsku? Originalni su, zabavni, necenzurirani, bezobrazni i nadasve zabavni, a pjesma "Gaber" hit je koji će, usprkos eksplicitnu rječniku, još dugo biti himna maturalaca diljem Hrvatske i izvan nje.

2. Vojko

Andrija Vujević, splitski reper poznatiji pod umjetničkim imenom Vojko V, ove je godine objavio svoj prvi solo album pod nazivom Vojko. Uz mudro ironiziranje hrvatske stvarnosti i nefiltrirano ismijavanje negativnosti koje nas okružuju, ne čudi što su pjesme „Ne može” i „Kako to” postale pravi hitovi.

3. Joanne (Lady Gaga)

Novi Gagin album šokirao je mnoge njezine obožavatelje. Nije ekstravagantan kao dosadašnjih 5 albuma, a žanr glazbe je soft rock, odmak u odnosu na njen uobičajeni dance pop elektronik. Zreliji je i smireniji, kao i Gagin imidž, naglašava njezine vokalne sposobnosti i prekrasne tekstove. Album je posvećen preminuloj teti Joanne koju Gaga nikada nije upoznala. Ona je sa samo 19 godina preminula od lupusa, što je bila tragedija za čitavu obitelj. Joanne je bila talentirana umjetnica, zato Gaga često govori da ju njezin „duh” inspirira.

FILM

1. Freedom Writers

Inspiracijski film posebno prikladan za tinejdžere i mlađe generacije. Zaplet radnje temelji se na nejednakosti prava Afroamerikanaca u SAD-u. Mlada nastavnica trudi se spojiti nespojivo i dati im nadu za bolji život. Daje učenicima dnevnik da pišu o teškim životima i nakon njihove diplome prikuplja ih u knjigu naziva „The Freedom Writers”.

2. Perks of Being a Wallflower

Radnja Charliejeva svijeta odvija se u sadašnjosti u američkom gradu i prati život protagonista koji se bori sam sa sobom. Počinje srednju školu bez prijatelja i boluje od mentalne bolesti. Tijekom filma Charlie upozna skupinu maturanata koja mu poboljša život i pomogne mu, no ne može pobjeći od demona prošlosti koji ga prate. Ovaj film iznimno je važan za srednjoškolce, pogotovo one koji tek započinju svoj put u novoj školi i novom društvu. Podiže svijest o tjeskobi, depresiji i traumi te daje važnost problemima s kojima se bore tinejdžeri.

3. The Breakfast Club

The Breakfast Club čine priče o problemima adolescenata i individualnim načinima njihovih rješavanja. Radnju nosi pet glavnih likova koji su u potpunosti različiti, sve se odvija tijekom školske kazne gdje svi iznose svoje probleme, a naposljetku se i zbližavaju.

KNJIŽEVNOST

1. Nisam ti rekla (Rosie Kugli)

Tinejdžerski roman nagradivane autorice Rosie Kugli prati život buntovne djevojke Hede koja je u stalnom sukobu s majkom, školom, društvom i očekivanjima. Neočekivana ljubav, obiteljski problemi i loše društvo koje je gura u svijet opijata čini Hedinu priču jednim od najpotresnijih trenutaka u suvremenoj hrvatskoj književnosti za mlade.

2. Metastaze (Alen Bović)

Nije lako knjizi kad je čitate s nekoliko godina zakašnjenja za gledanjem kulturnog filma, ali Metastaze su se pokazale jednako jakim na oba fronta. Dnevnik je to droge, nasilja, psovki i nerazumijevanja, začinjeno propalim mladostima protagonista koji to nisu, no čitatelji svejedno suosjećaju s njima.

3. Susjed (Marina Vujčić)

Psihološki roman Marine Vujčić prati nezanimljiv život 38-godišnje Katarine čija se svakodnevica radikalno mijenja kad na stubištu svoje zgrade sretno šarmantna susjeda. Interes za njega iz temelja mijenja Katarinine životne navike i ciljeve, ali i psihičko stanje. Nakon ove knjige nismo se mogli ne zapitati – gdje je granica između simpatije i ludila?

KAZALIŠTE

1. Zbogom, Natalija Petrovna

Turgenjevlevi su zapisi poslužili kao predložak za sjajnu predstavu splitske PlayDrame u kojoj je dominirala Katarina Romac u ulozi privlačne i oštećene Natalije Petrovne. Sve je u njoj magnetski – poremećeni obiteljski odnosi, želja za pažnjom, nesretne

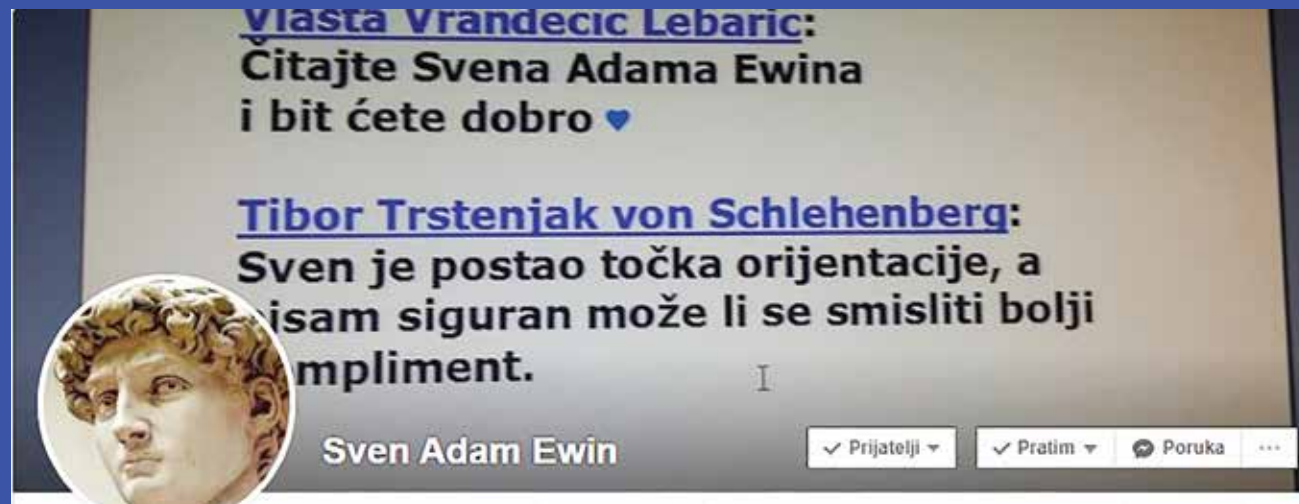
ljubavi i brutalni realizam ruske periferije. Predstava je to u kojoj isto-vremeno i mrzimo i žalimo fatalnu ženu koja je žrtva svojih strasti.

2. Kroćenje goropadnice

Kroćenje goropadnice predstava je splitskog HNK-a napravljena je po istoimenoj drami Williama Shakespearea. Glavna je protagonistica Katarina koja se tijekom predstave bori za svoju slobodu kao samostalna žena. Djelo je iznimno moćno izvedeno na pozornici te u sebi nosi važnu poruku, pogotovo za današnje društvo u kojem se žene još uvijek bore za svoju samostalnost i svijet u kojem im ne trebaju muškarci i djeca da bi imale potpunu sreću. Predstava je na zanimljiv način osuvremenila dramu iz 17. stoljeća, a po izlasku iz kazališta sigurno nećete otići bez emocije.

3. Što čekamo?

Predstava znakovita naziva dio je projekta „Prema stvarnoj ravnopravnosti muškaraca i žena: usklađivanje profesionalnog i obiteljskog života”. Likovi prikazuju besmisao podjele poslova na muške i ženske, kao i društvene predrasude s kojima se mladi susreću čim zađu na tržište rada. Forum-teatarska rasprava s učenicima u posljednjem dijelu predstave doprinijela je sjajnom dojmu pokušaja da se dopre do onih koji će uskoro morati odlučivati o svojoj budućnosti.

Sven Adam Ewin prisilio nas je da čitamo pjesme, a ne pjesnika

Piše: Duje Šaran, 1. b

Sven Adam Ewin pseudonim je pjesnika za kojeg se ne zna ni tko je, ni što je, ni odakle je. Postoje samo puka nagađanja u nadi da razotkrijemo ovoga jako dobro prikrivenoga umjetnika.

Za domaćega pjesnika koji od 2011. godine na Facebooku objavljuje nekoliko pjesama dnevno nagađa se da je Luko Paljetak, Danijel Dragojević ili čak Milko Valent, no nikada nećemo saznati jer se pjesnik zakleo na apsolutnu anonimnost. Neki razmatraju mogućnost da se radi i o grupi autora, a neki da se radi o prištavom studentu književnosti. Svenu je u izdanju V.B.Z.-a izašla zbirka „Poeme - Preobrazba i Sentimentalno putovanje”. To je druga knjiga pisca koji uporno piše pod pseudonimom. Ulazak na scenu imao je sa zbirkom pjesama „Zmijski car” 2015. godine, koju je objavila Matica hrvatska. Sven je u jednom od intervjua rekao da je splasnula želja njegovih čitatelja da znaju tko je; svaki od njih zamišlja ga na svoj način, što je jedan od čari ovakva načina pisanja i objavljivanja radova jer svaka osoba ima individualni pristup kreiranju, u ovom slučaju Svena Adama. Već nekoliko godina objavljuje u formi „vs. razgovore” s mnogim pjesnicima, što stranim, što domaćim, što živim, što mrtvim. Ponekad s njima suosjeća, a ponekad se natpjevava, ponekad ih uzdiže iz zaborava, a ponekad im se i ruga. Ako se nađe izdavač, kaže Sven, bila bi to golema i unikatna knjiga s više od tri-četiri stotine obradenih pjesnika i pjesnikinja. Sven je počeo pisati 2011. godi-

ne, a od tad je napisao preko 3000 pjesama. Ne znamo s koliko je godina počeo pisati jer vrlo uspješno mu lja s godinama, što je i sam priznao. Njegova poezija od početka je dobivala pozitivne osvrte, i od obožavatelja na Facebooku, ali i od profesionalnih kritičara. Pjesnik se vrlo dobro snalazi u pisanju slobodnim stihom, a isto nam tako i u svojim tehnički besprijekornim sonetima pokazuje svoj talent i znanje. Pjesnikinja Vlasta Vrandečić Lebarić kaže „Čitajte Svena Adama Ewina i bit ćete dobro!” što je odlična sugestija jer njegova je poezija osvježenje. Što je bolje nego osvježiti se kada otvorite Facebook i pročitate genijalan sonet ovoga još genijalnijega pjesnika?

Sven Adam Ewin je poput duha, ne znaš kada će se pojaviti, još manje kada će nestati. Ta misterioznost njemu, očito, odgovara. Bivajući pjesnik-unikat na ovim prostorima, Sven svakim danom dobiva nove čitatelje koji ga inspiriraju i potiču njegovu kreativnost, osvježavajući monotonu domaću pjesničku scenu.

Dragi naši čitatelji,

sretno i ponosno priveli smo kraju i drugi broj svoga lista DRUGAČiji. Naučili smo mnogo, i jedni o drugima, i o svojoj generaciji, i o novinarstvu. Trudili smo se biti kreativni, poučni i iskreni, sa svim svojim vrlinama i manama, posebnostima i slabostima. Posložili smo još jedan dragocjen kolaž uspomena za sve nas. Sigurni smo da nas čeka još mnogo sretnih školskih, izvanškolskih i novinarskih trenutaka. Do novoga broja, od srca vas pozdravlja

novinarska družina 2018./2019.

Budite svoji, svi su ostali već zauzeti! | Oscar Wilde

Hrabrost je biti drugačiji od drugih. | Sveta Rita